Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 39 (15662) | 1981 оной февралиин 15, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

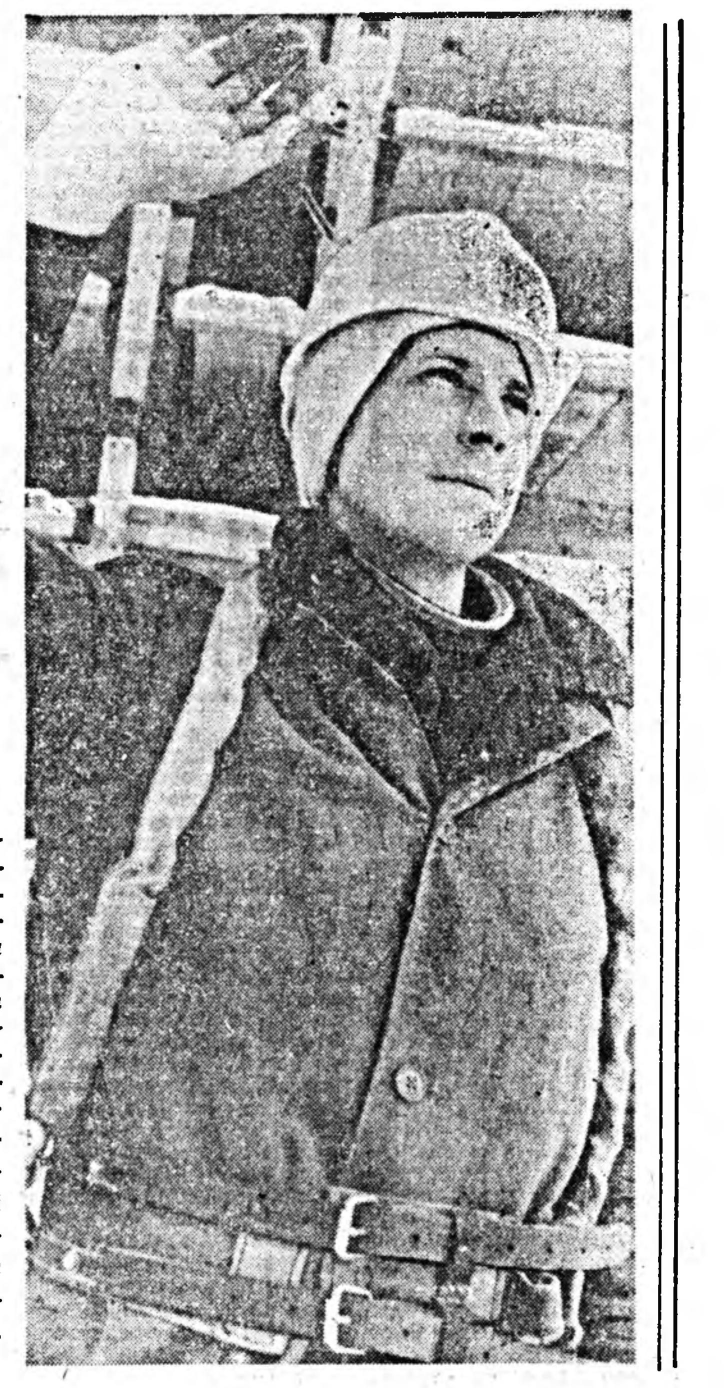

БИ — ТАБАН ЖЭЛДЭ, ТАБАН ЖЭЛ — НАМДА

ЭТИГЭЛЭЙ ҮРЭҺЭН

ТҮРЭЛ партиингаа XXVI съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхээр тунхаглагдаһан КПСС-эй ЦК-гай проектые бүхы арадтаяа хамта багшанар шудална. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ асари ехэ түсэб бэелүүлэгдэхэ. Тэрэ тоодо арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ хараа түсэбүүд бидэнние баясуулна.

Дээрэ заагдаһан нэмэлтэ гаршаг доро бэшэхэ болоходоо, би ехээр бодомжолжо үзөөб. «Табан жэл — намда» гэһэн хубинь ойлгосотой. Табан жэл соо бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан түсэбэй һайнаар дүүргэгдэхэл һаа, совет арадай байдал һайжарха. Тиимэһээ миниишье байдалай һайжаралгада нүлөөлхэ болоно бэшэ гү?

Зүгөөр «тохир хурган — аман тээшээ» гэдэгшүү, абаха эдихэеэ урдаа баряад, обществодо мүртэй туһа хэхэгүй жэшээтэй гээшэ һаа, тон муу ааб даа.

Бидэ хүдэлһэнэйнгөө зэргээр салин абадаг гээшэ аабзабди даа. Харин салинһаа гадуур гэхэ гү, али ниитын жасаһаа абадаг бүхы юумэеэ: хүүгэдэйнгээ түлөөһэгүйгөөр һургуулида һурадагые, хүмүүжүүлгын эмхи зургаануудта балшар үхибүүдэйнгээ ябадагые (нэгэ хүүгэндэ гаргагдадаг гарзын бишыхан хубиие түлэдэг байна бшуубди!), түлөөһэгүй эмшэлэл абадагаа, эхэнэрнүүдэй нарайлхадаа 100 процент түлөөһэтэйгөөр амаралтада гарадагые (мүнөө эхэ болоһон хүнүүд хүбүүнэйнгээ жэлтэй болотор хахад салин абаад, гэртээ һууха эрхэтэй болоо!) олзодо тоохоёо болиһон гэхэ гү, тэрэнээ гүнзэгыгөөр бодожо үзэдэггүй гээшэ хабди.

Табан жэл хүн бүхэндэ ехэ юумэ үгэхэ. Энээниие һурагшадтаа ойлгуулха гэжэ оролдогшобди.

Зай, «би — табан жэлдэ» гэһэн хубинь хүниие бүри ехээр бодолгото болгоо. Бидэ — багшанар материальна баялиг үйлэдбэрилдэггүй хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо ородог гээшэбди. Тиимэһээ багшын ажалай үрэ дүнгые тэрэ сагтань хэмжэжэ болохогүй.

Зүб, программаар хараалагдаһан материалаа саг соонь үзэжэ дүүргээ гү, али үгы гү? Дүүргэбэл, программна материалаа һурагшадтаа хэр ойлгуулааб? Энэ талые ямаршье инспектор тэрэ дарыдань шалган элирүүлжэ шадаха. Зүгөөр һурагшадай моральна шэнжэ шанарай бүридэлнэй олон ушарһаа дулдыдаха бшуу. Энэ хүбүүн (басаган) хожомоо ямар хүн болохоб гэжэ хэршье бэрхэ шалгагша тон тодорхойгоор хэлэжэ шадахагүй.

Һуршье һуржа байһан һурагшадайнгаа һайн хүнүүд болохын тула бидэ, багшанар үдэр бүри оролдонобди, оролдохо ёһотойшьебди. Багшын лэ оролдолгоһоо манай ороной ерээдүй дулдыдаха. Мүнөөдэрэй октябрята, пионернүүд болон комсомолшууд Эхэ оронойнгоо ерээдүйе хэзээр байгуулжа шадахаб?

Тиимэһээ манай ороной ерээдүйн эрхимые, эдэбхитэй, Эхэ орондоо халуунаар дурладаг хүниие хүмүүжүүлхэ гэһэн тон шухала зорилго багшанарай үмэнэ табигданхай.

Мүнөө үеын эдиршүүлые хүмүүжүүлгэдэ комплекснаар хандаха эрилтэ табигдадаг гэжэ мэдээжэ. Һурагшадай хүсэндэ этигэн, тэдэнэй бэеэ даагаад ажаллаха шадабарие хүгжөөхэ, тэрээнһээ уламжалан ниитын ажабайдалда эдэбхи үүсхэлтэй хүнүүдые бэлдэхэ гээшэ комплексно хүмүүжүүлгын тон шухала хубинь гэжэ би бодогшоб. Юундэб гэхэдэ, ехэшүүлэй, илангаяа багшын этигэлые үхибүүн ехэ үндэрөөр сэгнэдэг, тэрээндэ этигэхэдэ, мэдэрэл соонь байһан хамаг һайн шэнжэ шанарынь һалбаран хүгжэдэг гэжэ би олон жэлдэ багшалхадаа ойлгожо абанхайб.

Хэрбээ эхин класснаа эхилжэ, бишыхан һурагшадые бэеэ даадаг байхаар һургаһан байбал, тэдэнэр ажал ябуулгаяа бэрхээр эрхилхэ шадабаритай болодог. Эхин классай багшын һургаһан, хүмүүжүүлһэн һайн һайхан заншалые 4-дэхи, 5-дахи класснаа тодожо абаад, саашань хүгжөөхэ гээшэ ахамад классай багшанарай уялга. Удаадахи классуудһаа эхилжэ, үхибүүд классайнгаа, һургуулиингаа ханын һониние өөһэдөө гаргадаг, тематическа үдэшэнүүдые бэлдээд үнгэргэдэг. Һургуули соогоо дежурладаг болохо юм.

Эдиршүүл гээшэмнай үргэжэ ябаһан зон хадаа ходоодо эдэбхитэй, шуурхай байха ёһотой. Тиимэһээ бүрьялжа байһан хүсэеэ, үргэдэжэ эхилһэн ухаан бодолоо алибаа юумэндэ хэрэглэхэ, гаргаха гэжэ оролдодог ха юм. Тиимэһээ коллектив соогоо үүсхэл гаргаха, багаханшье һаань, олондо туһатай юумэ хэхэ аргые классайнгаа һурагша бүхэндэ олгохоёо оролдодогбди. Класстаа этигэн, тэдэнэйнгээ эрилтые ойлгон, хүдэлмэриингөө түсэбые зохёодогби. Классаймни баяр минии баяр, һурагшадаймни алдуу минии алдуу болодог.

Һургажа гаргаһан шабинарайм дундаһаа нэгэшье хүн буруу замаар ябажа, минии сэдьхэлые голхороогоогүй байһандань, би угаа золтойб. Хүдэлмэришэн гү, али алба хаагша — хэншье болоһон байбал, тэдэмни ажалдаа шуналтай, эдэбхитэй хүнүүд болоно гарадаг.

Мүнөө минии хүтэлбэрилдэг 9 дэхи «А» классай һурагшад хожомоо хэд болохоб — эли тодо мэдэнэгүйб. Зүгөөр тэдэмнай һайн хүнүүд болоно үргаһай гэжэ түрэлхидтэй хамта оролдодогбди.

Мүнөө абажа ябаһан классаа дүрбэдэхиһөө хүтэлбэрилнэб. Жэл болоод, һурагшадни арбан класс дүүргэжэ гараха. Саг жэлэй үнгэрхэдэ, олон юумэн мартагдажа болохо. Зүгөөр хамтымнай баяр, бишыханааршье һаань, хамтадаа туйлаһан илалтануд мартагдахагүй. Тунгалаг үһыень, байгаалииень хамта һайхашаан хүнһөн Байгалай эрье, «Якорь» гэжэ турбаза, алдуу хэһэн нүхэрэйнгөө нюурта мууень сэхэ хэлэн шүүмжэлһэн, классна суглаан — эдэ бүгэдэ мартагдахагүй. Мүнөөнэйм һурагшад дүрбэн тэгшэ, сэдьхэл бодолойнгоо талаар сэхэ сэбэр хүнүүд болоод, үбгэ эсэгэнэрэйнгээ, абанарайнгаа хэрэгые үргэлжэлүүлэн, оронойнгоо ерээдүйн ээдэй бүлэдэ өөр өөрынгөө һуурие олохо, дээдэ һургуулида һуража, алишье сэрэгэй албанда ябажа ерээд, һайн мэргэжэлнүүдые олоод, 11-дэхи, 12-дохи табан жэлнүүдһээ эхилэн, оронойнгоо түсэб даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулхал байха гэжэ би этигэнэб.

Тиигээд лэ баһал нэгэ 4-дэхи класс даалгагдаха. Баһал хүдэлмэримнай эхинһээ эхилхэ. Табан жэлэй түсэбөөр хараалжа болохоор бэшэшье һаань, Эхэ орондоо туһатай, эрхэтэн уялгаа һайса мэдэрдэг хүнүүдые хүмүүжүүлхэ гэһэн партиина ехэ даабарие һайнаар бэелүүлхын тула би оролдодогби, саашадаашье оролдохоб.

В. КОЗЛОВА,
Улаан-Үдын 2-дохи дунда һургуулиин багша, РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник.

КПСС-эй XXVI съездые үгтүүлан

574 ЦЕНТНЕРЭЭР

Сагай уларилай хэды таарамжагүй. байбашье һаань, Хоринн районой ажахынуудай үхэршэд намарһаа захалжа үүсэлэгдэхэ малаа һайнаар шахажа эхилһэн юм. Тиин январь һарын эсэстэ совхозуудай коллективүүд гүрэндэ 4774 центнер үхэрэй тарган мяха тушаажа, байгша оноймнгоо түрүүшын кварталай түсэбые 574 центнерээр үлүүлбэ.

Партиин XXVI съездын хүндэлэлдэ зорюулжа абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ хэрэгтэ Хоринн, Хүлэй совхозуудай мал шахан таргалуулха гүүртэнүүдэй коллективүүдэй оруулһан хубита яһала бии. Эндэхи үхэршэд малаа шадамар һайнаар шахажа, үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые ехээр нэмээжэ шадаа. Тиимэһээ эдэ ажахынууд бусадта орходоо ехэ шэгнүүртэй, тарган мал олоор тушааһан байна.

Мүнөө совхозуудай малшад хараалһанаа бэелүүлһэндээ улам урмашан, даажа абаһан үхэрнүүдэйнгээ шэгнүүрые хоног бүридэ 700—800 граммаар нэмээхын түлөө шармайн оролдоно.

Ю. БАЗАРЖАПОВ.

Буряадаймнай ниислэл Улаан-Үдэ жэлһээ жэлдэ гоё һайхан болоно. Албан зургаануудай болон байрын олон дабхар гэрнүүд хойно хойноһоо урган бодожо, ниислэл хотыемнай бүри болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгоно.

Улаан-Үдын Советскэ райондо гостиницын 12 дабхар байшан мүнөө баригдажа байнхай. Энэ барилгада барилга-хабсаралгын 4-дэхи управлениин В. А. Находкиной бригадын, «Дальстальконструкция» трестын барилгашад хүдэлнэ. Барилгашад мүнөө КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эрхим амжалта туйлан хүдэлжэ байнхай. Үнинэй хабсаргагша Александр Фролов (зураг дээрэ) бусадта үльгэр жэшээ харуулан хүдэлхэдөө, үдэр бүри даабарияа үлүүлэн дүүргэнэ. КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан Александр Фролов ажалдаа туйлаһан амжалтаяа бүри арьбадхахые оролдоно.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХОЁР МЯНГААР ҮЛҮҮЛБЭ

КПСС-эй XXVI съездын дүтэлхэ бүри Итанцын леспромхоздо социалис мүрысөөнэй эршэ улам шангадажа. хүн бүхэн түрэл партиингаа съездые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахые оролдоно. Олон бригада, участогууд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абанхай.

Леспромхоз бүхыдөө үнгэрһэн январь һарада һайн үрэ дүнгүүдтэй ажаллажа гараа. Тиигэжэ һара соо 36100 кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 2100 кубометрээр үлүүлээ. Энэ хадаа леспромхозой XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь бата найдамтай үндэһэ һуури болоно үгэбэ бшуу.

Жэлэй эхинһээ эндэхи жолоошод эрхим һайнаар хүдэлнэ. Экипаж бүхэн өөһэдын социалис уялгануудтай. Жолоошодой үндэр бүтээсэтэйгөөр ажаллаһанай ашаар ойһоо 35,5 мянган кубометр модон таллуулагдажа, тэрэнэй 34,1 мянган кубометрынь Сэлэнгын модоной бааза абаашагдаа. Тиихэдэ лесопунктнуудай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Кикын модошод түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр мүн лэ январь һарынгаа даабари холо үлүүлээд, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэеэ ябана.

Тэрэшэлэн модо бэлэдхэгшэдэй бригадануудай дундаһаа А. С. Николаев, И. А. Заиграев, Ю. И. Ходоков гэгшэдэй коллективүүд съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа һайнаар дүүргэжэ байнхай.

А. КОЗИН.
Прибайкалиин район.

ЗАҺАБАРИЛГА УРАГШАТАЙ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлһээ эхилэн, оросһо тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай тогтууритай баян ургаса ургуулхын тула Оёорой совхозой механизаторнууд гориотой бэлэдхэл хэнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, ажахын тракторно-тарян ажалай бригадануудай гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ хабарай тарилгада хабаадуулагдаха машина, техникээ заһабарилжа, түгэс бэлдэжэ байна.

Мүнөө илангаяа Г. Борисовай хүтэлбэрилдэг бригадада заһабарилга урагшатай ябуулагдана. Түс бригадын гэшүүд 10 хүндэ, 10 хүнгэн трактор, оросһо тарянай 11 сеялкэ, 10 плуг заһабарилха даабаритай юм. Тиин һүүлэй мэдээгээр хүнгэн тракторнуудынь бултадаа, мүн хүндэ найман трактор бэлэн болгогдоо. Үлэһэн хоёр тракторынь заһабарилгаһаа гараха ойртоо. Тиихэдэ 10 сеялкэ, 10 плуг бэлэн болгогдоод хадагаламжада табигданхай.

Заһабарилга дээрэ хүдэлжэ байһан слесарьнууд Ю. Аксентьев, Н. Тугаринов, А. Павлов гэгшэд хүдэлмэриин шанарай талаар онсо шалгарна.

Тобшолон хэлэхэдэ, Зэдын районой дурсагдагша совхозой механизаторнууд партиингаа XXVI съездые ажалай шэнэ илалтаар угтажа байна.

Б. ЖИГЖИТОВ.

БОЛЗОРҺОО УРИДШАЛАН

КПСС-эй XXVI съездые ажалай эрхим амжалтаар угтахын тула урид туйлаһан илалтаяа улам арьбадхаха гэжэ шиидэһэн Сэлэнгын совхозой мал шахан таргалуулха гүүртэдэ ажалладаг үхэршэд хараалһан зорилгоёо бэелүүлһэн тухайгаа мэдүүлбэ. Тиигэжэ эдэнэр гүрэндэ мяха тушааха байгша оноймнгоо нэгэдэхи кварталай түсэбые һарын туршада сүм дүүргэбэ.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсогшод бэлэдхэлэй пунктда 590 центнер үхэрэй тарган мяха тушаажа, хараалагдаһан даабаряа 10 центнерээр үлүүлээ.

Мүнөө малай тэжээлэй хомор дээрэһээ үбэлжэлгын хэды хүшэр байдалда үнгэржэ байбашье һаань, түс совхозой малшад хахад жэлэйнгээ түсэбые баһал үлүүлхэ хүсэлэнтэй. Бии байгаа тэжээлээ гамтайгаар гаргашалжа, үүсэлэгдэхэ малаа шадамараар шахан таргалуулна.

Б. ШИРЕТОРОВ.

ТАСС ШЭНЭ ҺОНИН

М. В. ЛОМОНОСОВОЙ нэрэмжэтэ шагналнууд

Металлургиин ба металлнуудай технологиин талаар онсо гайхамшаг туйлалтануудай түлөө академик Б. Е. Патондо, бодото байдалда хэрэглэгдэхэ математикын ба механикын талаар онсо гайхамшаг туйлалтануудай түлөө Чехословакиин Наукануудай академиин академик Я. Кожешнигтэ М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ алтан медальнуудые (1980 оной) олгохо гэжэ СССР-эй Наукануудай академиин Президиум шиидхээ.

М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ алтан медаль хадаа СССР-эй Наукануудай академиин дээдэ зэргын шагнал болоно, энэнь (нэгэ медаль — совет эрдэмтэдэ, нэгэ медаль — гадаадын эрдэмтэдэ) естественнэ эрдэмүүдэй талаар онсо гайхамшаг туйлалтануудай түлөө жэл бүри олгогдодог юм.

• • •

Академик Б. Е. Патон — металлургиин ба металлнуудай технологиин талаар элитэ ехэ совет эрдэмтэ, Социалис Ажалай хоёр дахин Герой, Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудай лауреат. Б. Е. Патоной научна ажал ябуулгань олон янзын, үзэгдэлнүүд ба бүридэлнүүдые теоретическэ гүн гүнзэгыгөөр шэнжэлэн тодорхойлдог, табиһан зорилгонуудаа тодо һонороор, аша үрэ ехэтэйгээр шиидхэдэг, научна шэнжэлгэнүүдынь арадай ажахын эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэй нягта холбоотой байдаг.

Б. Е. Патон УССР-эй Наукануудай академиин президент байхадаа, гол шухала шэнжэлгэнүүдые үргэдхэхэ, эрдэм наука залан хүгжөөлгын хэрэг улам нарижуулан һайжаруулха, үйлэдбэритэй эрдэм наукын холбоо барисаае бэхижүүлхэ имагта ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Академик Б. Е. Патон — КПСС-эй ЦК-гай, Украинын Компартиин ЦК-гай гэшүүн СССР-эй Верховно Соведэй ба УССР-эй Верховно Соведэй депутат юм. Академик Б. Е. Патоной научна туйлалтанууд бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ, суутай болонхой. Академик Б. Е. Патон Болгариин, Чехословакиин, Босниин ба Герцеговинын Наукануудай академинүүдэй, хилын саанахи хэдэн олон научна бүлгэмүүдэй гэшүүнээр һунгагданхай.

Чехословакиин Наукануудай академиин (ЧСАН) **академик Ярослав Кожешник** — механикын бодото байдалда хэрэглэгдэхэ математикын ба кибернетикын талаар ЧССР-эй ехэ эрдэмтэдэй нэгэн. Академик Я. Кожешнигэй хүдэлмэри онсо тодорхой зорилгонуудтай, ехэ ехэ шэнжэлгэнүүдынь — тэдэнэй үрэ дүнгүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэтэй нягта холбоотой байдаг.

Академик Я. Кожешник — научна шэнжэлгэнүүдэй ехэ эмхидхэлшэ юм. Шкода фирмын научно-шэнжэлгын институтые олон жэлдэ толгойлһон, Наукануудай академидэ хүтэлбэрилхы тушаалнуудые даадаг байһан. 1970 онһоо 1980 он хүрэтэр академик Я. Кожешник Чехословакиин Наукануудай академиин түрүүлэгшээр, 1966 онһоо 1980 он хүрэтэр ЧСАН-ай дэргэдэхи «Интеркосмосой» соведэй толгойлогшоор хүдэлмэрилөө.

Академик Я. Кожешнигэй тоти мэргэн, үрэ түгэс научна, научно-эмхидхэлэй ба ниитын ажал ябуулгань ЧССР-эй олон дээдэ шагналнуудаар, Арадуудай Хани барисаанай орденоор (СССР) тэмдэглэгдэнхэй.

Академик Ярослав Кожешник — СССР-эй Наукануудай академиин, Польшын Наукануудай академиин, ГДР-эй Наукануудай академиин, Болгариин Наукануудай академиин, МНР-эй Наукануудай академиин гадаадын гэшүүн, Уласхоорондын астронавтикын академиин, гадаадын бусад бүлгэмүүдэй гэшүүн.

(ТАСС).

«Космос-1245»

Дэлхэйе тойрон ниидэхэ «Космос-1245» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1981 оной февралиин 13-да Советскэ Союзһаа дэгдээгдээ.

Замбуулинай дайдые шэнжэлжэ үргэлжэлхэ научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой. Тэрэнь һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Залан ябуулха ба тоолон тодорхойлхо түбтэ ороһон мэдээнүүд шалгагдажа байна.

(ТАСС).

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

НҮХЭДЭЙ НЮДЭН ХУРСА

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз арбадахи табан жэлэй эхинһээ хойшо Баргажанай совхозтой мүрысэдэг юм. Мүнөө Баргажанай совхозой делегаци Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо ээлжээтэ шалгалта үнгэргэхээр ошоһон байна. Энэ делегациин бүридэлдэ совхозой һаалиин фермэнүүдые даагшад, Буряадай АССР-эй габьяата малшад П. Гаськов, И. А. Терентьев, хонилагша һаалишан Н. А. ...стихина, ажахын ахамад ...мэлтэд Т. Ф. Грешилов, Л. К. Иванов, сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. М. Васильев гэгшэд орон байна. Делегациие совхозой директор Н. Д. Шелковников хүтэлбэрилөө.

...нэй 11 сагта совхозой делегациие мэдээжэ хонишон ... Б. Сундуевай отарын ...дэ колхозой түрүүлэгшэ ... Будаев, парткомой секретарь Д. О. Сангадиев, колхозой түрүүлэгшын орлогшо ... Ш. Доржиев, колхозой ахамад зоотехник В. Б. Ботоев, мүн Сундуевтанай бүгэдэ угтаһан байна.

Делегациин гэшүүд эхэ хонин 4 отара, үхэрнүүдые таргалуулха гүүртэ, мүн һаалиин комплекс, автотранспортна парк болон машинно-тракторна мастерскойе ошожо, шалган хараа.

...рушэнэр колхозой суута хонишон, Октябриин Революциин орденто Даши-Нима Буянтуевич Сундуевта, Социалис Ажалай Герой Ольга Энхеевна Сангадиевада, жэл бүри 100 эхэ хонин бүриһөө 100, зуу гаран хурьга абадаг хонишод Владимир Молонович Лубсановта, Чимитцырен Шалхаевич Гатаповта ошоһон байна. Айлшад эдэ хонишодой ажалтай танилсахадаа, январь һарын эсэстэ һүрэгүүдынь намарайхидаал адли тобир тарган гэжэ тэмдэглээ. Эдэнэй харууһалдаг хонид үбэлэй үедэ тиимэ ехэ тэжээлээр хооллуулагданагүй. Үбэлэй һаранудай туршада хонин бүридэ дунда зэргээр 80 килограмм үбһэн үгтэһэн байна. Тиихэдэ эхэ хонидто үдэртэ тус бүридэнь 150—200 грамм талха тарянай зүйл эдюулэгдэнэ. Гэхэтэй хамта, Сундуевай отарада хурьгалха эхэ хонидһоо гадна, 662 эмэ түлгэ харууһалагдана. Эдэ хонидынь шэгнүүрээрээ, бэеэрээ томонууд. Иигэжэ Сундуевтан өөһэдтөө эхэ хонидой шэнэ һүрэг бэлдэжэ байнхай.

Хүшэ тамиртайл хонидһоо һайн түл абтадаг гээшэ. Тиимэһээ эндэхи хонишод хонидоо тобир тарган байлгаха гэжэ оролдоно. Ажахыда тэжээл багаар суглуулагданхай. Тиимэһээ хонидто үбэлэй үедэ тэрэ багаар хубаарилагдаһан байна. Энээнһээ уламжалан, эндэхи хонишод хонидоо үдэрэй дулаанда хаганда бэлшээнэ. Колхозой отаранудта делегациин гэшүүд ошоходоо, эндэхи хонишодой ажалдаа тон харюусалгатайгаар хандадагые ойлгожо абаа. Эндэхи хонишод хото, хорёогоо сэбэрээр байлгана. Тиихэдэ тэдэнэр тэжээлээ угаа гамтайгаар гаргашална. Хонишодой үбһэеэ хадагалдаг хорёо соо гуримтай.

Иигэһээр колхозой эхэ хонидой отаранууд дээрэ түл абалга эхилхэнь. Хонишод энэ эгээл харюусалгатай хаһадаа ехэ оролдосотойгоор бэлдэжэ байнхай.

Делегациин гэшүүд эндэхи хонишодой байра байдалаар һонирхоһон байна. Юуб гэхэдэ, ажахын хонишод колхозой түб һууриһаа холо үбэлжэдэг юм. Эндэхи хонишодой алишье талаараа һайнаар байдагые делегациин гэшүүд тэмдэглээ. Колхозой хонишод һайн, шэнэ гэрнүүдтэ түбхинэнхэй. Отаранудта бани бии. Тиихэдэ хонишодой үмсын малай байранууд һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Хонишодто телевизор, радиоприёмник, холодильник, хубсаһа угааха машина гэхэ мэтэ хуу бии. Мүн эндэхи хонишод үмсын автомашинануудтай болонхой.

Айлшад нүхэр Гатаповай даадаг отарада хурьгадай байрые һэльбэн заһабарилха хэрэгтэй байһаниие заагаа. Хурьгадай байра түл абалгын эхилтэр шэнээр баригдажа, дүүргэгдэхэ зэргэтэй.

Делегациин гэшүүд колхозой һаалиин үүлтэртэ үнеэдэй комплекс дээрэхи байдалаар һонирхоһон байна. Тэдэнэр комплексын хүдэлмэритэй танилсаа. Энэ делегациин гэшүүд комплекс дээрэ бии байһан дутагдалнууд тухай һанамжа болон дурадхалнуудаа хэлэһэн юм. Мүнөө жэлдэ Баргажанай совхоздо 400 үнеэнэй байха комплекс ашаглалгада үгтэһэн байна. Совхозой һаалиин комплексые даагша А. И. Терентьев, тус колхозой һаалиин комплексые даагша А. Х. Раднаев, парткомой секретарь Д. О. Сангадиев, колхозой түрүүлэгшын орлогшо Б-Н. Ш. Доржиев гэгшэдтэй хөөрэлдэхэдөө, өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ тогтоһон байна. Тиихэдэ нүхэр Терентьев колхозой һаалиин комплексдо һү һаали нилээд дээшэлүүлхэ арга, боломжонуудай бии байһые тэмдэглээ. Юуб гэхэдэ, эндэхи үнеэдтэ таатай зохид байра түхеэрэгдэхэһээ гадна, эрхим үүлтэрэй үнеэд харууһалагдана. Гадна үнеэдынь зун, үбэлэй үедэшье комплекс соогоо харууһалагдана ха юм. Зүгөөр үнгэрһэн жэлдэ һаалиин комплексдо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоол 1967 килограмм һүн һаагдаһан байна. Энэнь Баргажанай совхозойхиһоо 200 килограммаар бага болоно гээшэ.

— Үнеэдэй саг соогоо тугалладаггүй дээрэһээ һаали доошолно. Үнеэдээ декабрь һарада гү, али жэлэй түрүүшын кварталда искусственна аргаар урэжүүлнэбди. Үнеэдэй тугаллахада һайнаар эдеэлүүлхэдэ ехэ һүн абтана. Совхозой һаалиин комплексдо 400 үнеэн харууһалагдана. Мүнөө үнеэднай олоороо тугаллажа эхилээ. Үбэлжэлгын эхинһээ хойшо комплексдомнай 100 үнеэн тугаллаһан байна. Тиихэдэ январь-февраль һаранудта 50 үнеэн тугаллахаар хүлеэгдэнэ. Гэхэтэй хамта, һүрэгэйнь гурбанайнь нэгэ хуби һайнаар эдеэлүүлэгдэжэ байһан юм. Харин танай комплексдо энэ үедэ оройдоо 70 үнеэн тугаллаа. Энээнһээ уламжалан, колхозой комплексдо һүн багаар һаагдана. Совхозой һаалиин комплексын коллектив үбэлэй һаранудта үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1300 килограмм, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 2 мянган килограмм һү һааха гэжэ шиидээ, — гэжэ Баргажанай совхозой һаалиин комплексые даагша А. И. Терентьев хөөрөө бэлэй.

Совхозой айлшад мал шахан таргалуулха шэнэ байра хаража, ехэ һайшаагаа. Зүгөөр энэ байра ашаглалгада хүсэдөөр үгтөөгүй байһаар. Тиимэһээ эндэ байһан 300 хашараг шахан таргалуулагданагүй.

Баргажанай совхозой директор Н. Д. Шелковников тус делегациие хүтэлбэрилжэ, колхозой автотранспортна парк болон машинно-тракторна мастерской соохи байдалтай танилсахадаа, совхозойнгоо энэ талаар гээгдэһэниие мэдэрээ. Совхозой директор нэн түрүүн, автотранспортна паркын ба машинно-тракторна мастерскойн байра хайшан гэжэ бариһаарнь ехэ һонирхоо. Энэ асуудалда колхозой түрүүлэгшэ В. А. Будаев харюусажа, дүй дүршэлөө андалдаһан байна. Эндэхи автогараж нэгэ доро 30 автомашина багтааха болоно. Тиихэдэ машинно-тракторна мастерской соо 15 трактор заһабарилха арга бии. Автомашинануудые техническэ талаарнь хангаха профилактори нээгдэнхэй. Колхоз дотор энэ талаар хэхэ хүдэлмэри үшөө ехэ. Тиихэдэ эндэ комбайнуудые болон К-700 түхэлэй хүсэтэ тракторнуудые заһабарилха депогой байра ашаглалгада үгтэхөөр болоо.

Энэ дүй дүршэлөө андалдалгын үедэ Үүрэгэй сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. М. Васильев колхозой хонишодой һайн байратай байһые тэмдэглээ. Иигэжэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо хони үсхэбэрилгын һомодхогдоһон бригаданууд та ехэ анхарал хандуулагдаба. Гадна колхозой малшадта аятай зохид байра байдал түхеэрэгдэдэг байна.

Энээнэй һүүлээр хоёр ажахын түлөөлэгшэд һанамжа, дурадхалнуудаа зүбшэн хэлсэһэн байна. Делегациин гүүртэ болон отаранудта ошожо, эндэхи байдалтай танилсахадань Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй XXVI съездын делегат О. Э. Сангадиева, колхозой һаалиин комплексые даагша А. Х. Раднаев, ахалагша хонишон Ч-Ц. Ш. Гатапов гэгшэд хабаадалсаһан байна.

Баргажанай совхозой ажал хэрэгүүдтэ мүн лэ халан абамаар һайшаалтай жэшээ олон. Илангаяа тэдэнэр тэжээл бэлэдхэлгээр түрүүлжэ ябана. Баргажанайхид нёдондо, мүн табан жэлэй туршада жэлһээ жэл бүри ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэһэн байна. Энээн дээрэһээ совхоз гүрэндэ һү худалдаха ба үйлэдбэрилхэ табан жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоо холо урид дүүргээ. Мүн эдэнэр гүрэндэ тарган мал тушаана.

Үүрэгэйхид ба баянголойхид иигэжэ эбтэй эетэйгээр ажалай мүрысөө өөр хоорондоо дэлгэрүүлэнхэй. Энэ мүрысөөниинь шэнэ табан жэлэй түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэнь тон ехэ нүлөө үзүүлхэ байна.

Г. ЛАМУЕВ.

ПАРТИИН ХАРАА ТҮСЭБ — БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

КПСС-эй ЦК-гай проект зүбшэн хэлсэнэбди

«ЭБХЭРЫШ, ЭБХЭРЫШ, БАЙГАЛАЙ ДОЛГИН»

«1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тушаа КПСС-эй ЦК-гай проект дотор «Байгаалиин өөрсэ комплекснуудые, мүн Байгал далайе хамгаалха ба ашатай һайнаар хэрэглэхэ хүдэлмэрние үргэлжэлүүлхэ» гээд хэлэгдэнхэй. Эдэ мүрнүүд илангаяа Буряадай АССР-тэ сэхэ хабаатай гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Тиимэһээ КПСС-эй обком, республикын правительство энэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулдаг.

Тээсгэн үнгэрһэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй хоёрдохи сесси дээрэшье Байгал далайн оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха талаар хараалагдаһан хэмжээ ябуулганууд тушаа хэлсэгдээ һэн.

Бүри һая болотор Байгал шадар үйлэдбэриин бүхы барилгануудые болюулха, тэндэхи байгаалиие урдынь өөрсэ хэбээр үлөөхэ гэһэн һанамжа тогтонижонхой.

Гэбэшье һүүлэй үедэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй районууд үргэлжэ ашаглагдажа, томо томо промышленна түбүүд урган бодожо байнхай. Тэрэ тоодо Байгал далайн бассейндэшье ехэ промышленна барилга хэгдэнэ. Байгал-Амарай түмэр замай барилга, Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинат, хэдэн олон леспромхозууд болон бусадшье предприятинууд Байгал далайн оршон тойронхи байгаалида нилээд нүлөө үзүүлнэ гээшэ. Тиимэһээ эрдэм, техникын эршэтэй түргөөр хүгжэжэ, арад зоной ажабайдалай асари ехэ алхамуудаар хубилжа байһан үедэ Сибириин энэ тунгалаг уһата далайе, онсо өөрсэ түхэлтэй оршон тойронхи байгаалиинь хамгаалха гээшэ мүнөө үеын эгээл шухала асуудал болоно бшуу.

Хэнэйшье мэдэһээр, манай республика ашагта малтамалнуудаар баян. Тэдэнэй олонхинь ганса республикын бэшэ, мүн оронойнмнай арадай ажахыда хэрэглэгдэдэг. Гэхэтэй хамта тэдэ малтамалнуудые ашаглалгаһаа уламжалан, оршон тойронхи байгаали нилээд хубилдаг гээшэ. Эндэ шэнэ шэнэ харгынуудые таталга, барилгын талмайнуудые үргэдхэлгэ гэхэ мэтые нэрлэмээр. Тиимэһээ ашагта малтамалнуудые абадаг, тэдэниие шанаржуулан болбосоруулдаг предприятинуудай олонхиие Байгалай уһаяа суглуулдаг талмайн газаа талада бариха эрилтэ табигдана.

Мүн ашагта малтамалнуудые нэмэл аргаар абахадаа, ехэ талмайда газарай хүрьһэн гэмтээгдэжэ, ургамал ногоон үгы хэгдэдэг, газар дорохи уһанайшье хорохо ябадал үзэгдэдэг гээшэ. Тиимэһээ ашагта малтамалнуудые малтан абаха арга зүбөөр шэлэхэ гээшэ өөрын ехэ удха шанартай ха юм.

Байгал далайн оршон тойронхи байгаалиин гол баялиг хадаа газар дайда болоно. Тэрэнэй эгээл һайн үрожэлтэ тарлалан,. сабшалангай газар хүдөө ажахын предприятинуудта, колхоз, совхозуудта үгтэнхэй. Тиимэһээ газар таряалангаа гамтайгаар эдлэжэ, ургасыень дээшэлүүлхэ гээшэ тус ажахынуудай уялгата зорилго болоно бшуу. Гэбэшье һүүлэй жэлнүүдтэ манай республикын газар дайда дээрэ ган гасуур боложо, газар таряалангай баян хэшэг гүйсэд абтажа бирагдаагүй. Тиимэһээ уһалуурнин системэнүүдые олоор барилгада, органическа ба минеральна үтэгжүүлгэ оруулгада анхарал хандуулагдаха байна.

Гэхэтэй хамта сагай уларилай байдалһаа дулдыдаһан шалтагаануудһаа гадна газар тарлаландаа эзэн ёһоор хандахагүй ябадал үшөөл үзэгдэһөөр. Нилээд ехэ талмай газар һалхинһаа, уһанһаа нуража, үрэжэл багатай болонхой. Олохон колхоз, совхозуудай сабшалан дээрэ мелиоративна хүдэлмэри ябуулагдаагүй, намаг налхи болошоод, һөөг бургааһаар дарагдашоод байдаг. Иимэ байдалые усадхажа, газараа эзэн ёһоор ашаглахын тула нилээд ехэ анхарал, оролдолго гаргаха саг ерээ.

Буряадай АССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1981 оной түсэбөөр газар таряалангые һалхинһаа, уһанһаа хамгаалха талаар горитой хэмжээнүүд хараалагданхай. Энэ талаар ойн зурууд тарилгдаха, уһа голнуудай эрьенүүд бэхэлэгдэхэ, сабшалан дээрэ мелиоративна хүдэлмэри ябуулагдаха байна. Мүн Зэдэ, Сүхэ, Сэлэнгэ мүрэнүүд дээрэ гидротехническэ барилганууд хэгдэхэ юм.

Байгал далайн оршон тойронхи байгаалиин комплексдо эндэхи уһанай нөөсэ өөрын онсо үүргэ дүүргэхэ байна. Эндэ Байгалай өөрынь, тэрээндэ шудхадаг мүрэн, гол горходой, мүн энэ бассейнэй газар дорохи уһан анхаралда абтана. **Байгал далайн уһанай гүн тунгалаг хэбээрээ байхын тула энэ уһанай нөөсын хэмжээнтэй таараалдуулан уһа хэрэглэхэ зэргэтэй.** Газар таряалан уһалалгада ехэ уһан гаргашалагдана, ой модон отологдоно, бусад барилганууд ехээр хэгдэнэ. Эдэ бүхы шалтагаануудһаа боложо, уһа хэрэглэлгэ тэрэнэй нөөсэ хоёрой хоорондын таараалдал алдагдана. Мүн тиихэдэ манай республикын промышленна предприятинууд ехэ уһа хэрэглэнэ. Тээд хэрэглэгдэһэн уһанайнь ехэнхи хуби химическэ, органическа бодосуудаар холисолдон, муухай боложо хаягдана. Тэрэ уһан гол горход руу орожо, дам саашаа Байгал хүрэтэр урдана бшуу.

Энэ талаар Байгал далайда муухай уһа оруулхагүйн тула республика дотор ехэ анхарал хандуулагдадаг, горитой хүдэлмэри хэгдэдэг байха юм. Уһа сэбэрлэлгын шэнэ-шэнэ түхеэрэлгэнүүд баригдана, хуушануудынь шэнэлэгдэнэ. Үйлэдбэридэ хэрэглэгдэһэн уһые саашань урадхуулангүй, байра дээрэнь сэбэрлээд, дахинаа хэрэглэхэ технологи зохёогдоно. Иимэ шэнэ системэнүүд Сэлэнгын ЦКК-да, Гусиноозерскын ГРЭС-тэ, авиационно заводто баригдажа байнхай. Мүн шэлэй, прибор бүтээлгын заводуудта иимэ системэнүүд баригдахаар түсэблэгдэнэ. Улаан-Үдэ городто хэрэглэгдэһэн уһа сэбэрлэлгын түхеэрэлгын хоёрдохи ээлжээнэй, Сэлэнгын баруун эрьедэхи поселогто мүн иимэ түхеэрэлгын барилга хэгдэжэ байнхай.

Дам саашадань абажа харахада, Байгал далайн оршонхи байгаалиин эгээл ехэ баялиг хадаа ой модон болодог. Республикымнай ой модоной ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ ехэ зорилгонууд табигдана. Тэдэнэр арадай ажахыда тон хэрэгтэй материал — модо үгэхэһөө гадна тэрэниие шэнээр ургуулха, сэбэрлэхэ, тайгын баялигые хамгаалха уялгатай бшуу. **Энэ талаар илангаяа ехэ анхарал Байгал шадарай ой модо хамгаалгада, хэрэглэлгэдэ хандуулагдаха зэргэтэй.** Юуб гэхэдэ, Байгалай эрьеын ой тайгаһаа урдаһан гол горход далайн уһые дундаруулангүй байлгана бшуу.

Гэбэшье Байгал шадарай ойн модон гам хайрагүйгөөр отологдоһоор. Энээнһээ уламжалан, газар дорохи уһанай нөөсэ хорожо, уһа голнууд гандадаг болонхой. Энэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулхаар болоо.

Байгал далай тухай гаргаһан парти болон правительствын тогтоолнууд дотор эндэхи байгаалиин онсо өөрынь шэнжые алдуулангүй байлгахын тула Байгалай бассейнэй уһа харууһалалгын түсхай зоно бии болгохо тухай хэмжээнүүд хараалагдаһан юм. Тингэжэ ой модон, газар таряалан, уһа голнууд гүрэнэй харууһалгада ороһон байна. Эдэ бүхы хэмжээнүүдые гүйсэд бэелүүлжэ, Байгал далайда, тэрэнэй оршонхи байгаалида тодхор татадаг ушаралнуудые усадхаха гээшэ гүрэн түрын, бүгэдэ арадай хэрэг гэжэ тоолохо шухала. Энэ асуудал хаа хаанагүй сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүдые һайн шанартайгаар барихаһаа эхилээд, Байгал шадар шэнэ заказнигуудые эмхидхэхэ, арад зоной дунда ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулха гэхэ мэтээр шиидхэгдэхэ зэргэтэй. **Мүн Байгалай бассейнэй газар дээрэ хүдэлжэ байһан бүхы предприятинуудые сэбэрлэлгын түхеэрэлгэгүйгөөр ажаллахыень огголон хорихо шухала.**

Б. ГОМБОЕВ,
СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай инженер-экономист.

ЖАРГАЛАНТЫН ЖАРГАЛТАЙ ҺААЛИШАН

БАЛАЙШЬЕ үни болоогүйл даа. Үнгэрһэн алтан шаргал намарай нэгэ үдэр һэн. Сагай үшөө эртэ байбашье, тала дайда саһан хүнжэлөөр үргэлжэдөө хушагданхай, үдэшэ, үглөөниинь шэмэрүүн хүйтөөр жабарлаад, ута үбэлэй газаа ерэһэниие мэдүүлээд байба. Эгээл энэ үедэ Жаргаланта нютагаар ябахадаа, энэ эхэнэртэй түрүүшынхеэ уулзажа, одоошье яаралгүйхэнөөр хөөрэлдэхэ ушар тудаа бэлэй. Тэрээн тухай урдань хэдэн удаа дуулаһаншье һаа, һонирхомоор юумэн олон байжа, сэдьхэлээ хананги һуубабди.

...Тосхоной гол тудажа бодхоогдоһон, үндэр бэшэшье һаа, үргэн ута гэрэй үүдэ сэлижэ ороходомнай, шүрбэһэлиг сарюун, саб гэмэ бээтэй, дүшөөд наһанай эхэнэр, хүндэмүүшэ ёһоор угтажа, ехэ таһалга руугаа уриба. Энэмнай гэрэй эзэн Лидия Нимаевна Бадмаева гээшэ. Тэрэ һаял фермэһээ ерээд, хубсаһа хунараа һэлгэжэ, сайгаа бусалгажа һуугаа. Гэр соонь ариг сэбэр, хуу юумэн түгэд. Баян дэлгэр байдалтай айлайхи гэжэ хараһаар лэ ойлгомоор.

— Хүлисэгты, гэр дотороо хуряажа үрдеэгүй байнабди,— гээд, Лидия Николаевна стол дээгүүр хэбтэһэн газетэ, журналнуудые һаршаганууллна. — Гэнтэ саһан орошоод, сүлөө саг бага, ехэ тухашаруулжа байна. Дээшэ доошонь татаха юумэн мүнданагүй...

— Юугээл баһа захалбаш, — гэжэ үшөө унтаридаа хэбтэһэн Сэсэрэн хүгшэн үгэ алдаба. — Бараг юм аабза. Гэмэрэл гомдолгүйхэнөөр ежелаа хэжэл байгты. Бүтээд лэ байха. Ородоггүй саһан һэн гү даа, һанаа алдаад, хубхай хоохон гүйлдэһэнэй хэрэггүй...

Үнэхөөрөө тиихэдэ, Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой түбэй фермын малшад ниитынгээ малай үбэлжэлгэдэ бэлдэжэ, ажал хүдэлмэри ехэтэй, туха сүлөөгүй байһан юм. Хожомынь даа, хэдэхэн хоногой үнгэрһэн хойно дуулахадамнай, тэрэнэр түгэс бэлэдхэлтэйгээр үбэлжэлгэдөө ороһон байгаа. Эндэшье эрхим һаалишан урдынхидаал адли эдэбхи үүсхэл ехээр гаргажа, бүхы сагаа хашаа хорёон соогоо үнгэргэжэ, али болохо гар зуурын заһабарилгын хүдэлмэридэ хабаадаба.

— Зай, юрэдөө, юу гэхэбши, манай Лида гараа хооһон дэлгээд миин һуудаггүй, — гэжэ түрэһэн эхэнь үгэ залгана. — Хара багаһаа намайгаа дахажа һураа юм бээз, дуулахадамни бараг лэ ажаллана хэбэртэй...

Нээрээшье, Лидия Нимаевна эхынгээ һургаалаар, түйлай ехэ этигэл найдабарииень харюулан, аяар гушаад жэлэй туршада таһалгаряагүй һаалишанаар хүдэлжэ, һүн далай салгидуулжа ябаһан намтартай. Тэрэ гүлмэр багаһаа, 1945 онһоо хойшо адууһа малаар носолдожо, дүй дүршэлөөр баян болонхой. Тиимэл хадаа жэлһээ жэлдэ һү ехээр һаадаг, шэнэ түлөө гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ тушаадаг байна. Жэшээнь, нүхэр Бадмаева нёдондо жэл даажа байһан үнеэн бүриһөө 1959 килограмм һү һаажа, ажахы соогоо эрхимлэжэ гараба. Зүгөөр энэнь урда жэлнүүдэйхиһээ үшөө бага болоно.

— Үбһэ холхо хомор байжа, угаа хүндэ үбэлжэлгэ тудаа һэн, — гэжэ тэрэ хөөрэнэ, — Тиигээд зундаа ган гасуур боложо, бүришье зобоогоо бэлэй. Зоной үргэмжөөр, нүхэдэй туһаламжаар, эхынгээ заабаряар ябаабзаб даа...

Зүб лэ ха юм, эдэ үгэнүүдтэ сохом этигэхээр. Иигэжэл лаблахадань, одоошье даа яг зангынь урин налгай, намдуу зохид даруухан зантайень мэдэжэ, ажалша бэрхыень ойлгожо абаа һэмди. Асуухадашни хэлэжэ үгэхэ, хэрэгтэй болоо һаа туһалха, элдэб зүбшөөлөөрөө хубаалдаха, өөрынгөө һанамжа хэлэхэ — иимэл тобшолол хэгдэһэн байна. Тиимэһээл ажал дээрээ хододоо амжалтатай, зон нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй ямбатай ажаһууна ха юм. Лидия Нимаевнагай үнэн сэхэ ажалые гүрэн түрэмнай үндэрөөр сэгнэжэ, 1971 ондо Октябриин Революциин орденоор шагнаа бэлэй. Мүн тэрэнэй энгэртэ «Шэн габьяата ажалай түлөө. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн медаль ялардаг. Хэдэн жэл удаагаар абаһан «Социалис мүрысөөндэ илагша», «Социалис мүрысөөнэй отличник» гэһэн тэмдэгүүд, коммунис ажалай ударнигай, «Буряадай АССР-эй габьяата малшан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ, олон тоото Хүндэлэлэй грамотанууд эрмэлзэл хүсэлыень гэршэлнэ. Солото һаалишан 1960 онһо партиин гэшүүн. Урдань Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгагдаһан, мүнөө Жаргалантынгаа сомоной Соведэй депутат юм. Нёдондо намар тэрэ ажахынгаа коммунистнуудай этигэл найдабарида хүртэжэ, КПСС-эй Гусиноозёрско горкомой XXVII партийна конференцидэ хабаадаа. Иигэжэ түрүү һаалишанай урма зориг улам ехээр бадаржа, бүри һайн үрэ дүнгүүдээр түрэл партиингаа ээлжээтэ съездые угтахын түлөө оролдожо байнхай.

Урагшаа эрмэлзэһэн хүн хододоо амжалтатай һайн ябадаг юм гэжэ улад зон хэлсэдэг бшуу. Ушар иимэһээ Лидия Нимаевнагай һанаһандаа хүрэжэ, һарбайһанаа абаха байһандань сохом найданабди.

Ив. ОЧОРОН.

Сэлэнгын район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Л. Н. Бадмаева.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ОЛОНИИТЫН ХЭРЭГ

Түүхын ба соёлой памятнигуудые сахин хамгаалха Бүхэроссин бүлгэмэй Буряадай республикын эмхиин ээлжээтэ пленум боложо үнгэрбэ.

«Түүхын ба соёлой памятнигуудые хамгаалха ба хэрэглэхэ тухай СССР-эй болон РСФСР-эй Хуулинуудай үндэһөөр, республикын памятнигуудые сахин хамгаалха, һэльбэн шэнэлхэ ба ашатайгаар хэрэглэхэ хэрэгые һайжаруулха талаар бэелүүлэгдэхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй обкомой бюрогой ба Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар тус бүлгэмэй республиканска отделениин зорилгонууд тухай» элидхэл республиканска соведэй президиумэй түрүүлэгшын орлогшо О. Б. Цыбиков хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ тус бүлгэмэй Прибайкалиин районно эмхиин харюусалгата секретарь Т. Ф. Быковская, Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагые даагша С. Ф. Миронова, республикын Соёлой министерствын памятнигуудые сахин хамгаалха үйлэдбэриин участогай начальник И. П. Ильин, Улаан-Үдэ хотын 9-дэхи дунда һургуулиин эхин эмхиин түрүүлэгшэ А. Ф. Балдаева, Улаан-Үдын районой эмхиин харюусалгата секретарь Л. Л. Анциферов, аяншалга ба экскурсиин талаар республиканска бюрогой директор Р. А. Серебрякова болон бусад хабаадаһан байна.

Буряад оронойнгоо түүхын ба соёлой баялигуудые сахин хамгаалха, үзэл сурталай, политическэ - хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ тэдэниие үргэнөөр хэрэглэхэ, өөрсэ шухала памятнигуудые һэльбэн шэнэлхэ, шэнээр бариха, мүн энэ хэрэгтэ нютаг нютагай ниитын эмхинүүдые болон эдэбхитэдые олоор хабаадуулха гэхэ мэтэ хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол энэ пленум дээрэ баталагдан абтаа.

П. ЛОПОЕВ.

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

КПСС-эй Улаан-Үдын городской комитедэй ехэ зал соо городой агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэнэрэй семинар үнгэргэгдэбэ. Буряадай АССР-эй юстициин министрэй орлогшо С. Б. Машкин «Ажалшадые хуули гурим сахидаг байхаар хүмүүжүүлхэ» гэһэн элидхэл хэбэ.

Энэ асуудалда гансашье хуули гурим сахидаг органууд анхаралаа ехээр хандуулха бэшэ, харин партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд ба бүхы общество хабаадалсаха зэргэтэй. Ажалһаа хулжагшадай, архиншадай дунда хүмүүжүүлхы хүдэлмэри ябуулха, хуулиин эрилтые наринаар сахиха хэрэгтэй гэжэ элидхэл соо тэмдэглэгдээ.

Улаан-Үдэ горедой предприятинуудай социалис уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһан тушаа элидхэл КПСС-эй горкомой промышленна таһагые даагша М. Г. Платонов хэбэ.

Суглараагшад уласхоорондын байдал тухай лекци шагнаад, «Алтан намар» гэжэ шэнэ кинофильм хараа.

Г. БАДМАЕВА.

АНХАНҺАА ЭРШЭТЭЙГЭЭР

Партиин ээлжээтэ съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Баргажанай-Адагай загаһанай комбинадай коллектив онсо шударгыгаар ажаллана. Һаяын мэдээгээр, комбинадай загаһашад түсэбэй ёһоор 400 центнер загаһа олзоборилхо даабаряа 440 центнертэ хүргөө. Тус предприятиин хүдэлмэришэд консервэлэгдэһэн продукци гаргаха түсэбөө мүн лэ дүүргээ.

Съездын урда тээхи мүрысөөндэ консервэ гаргадаг цехэй, бэлэн продукциин складта ажалладаг, мүн хүргэдэг түхеэрэлгэнүүдэй цехэй коллективүүд онсо шалгарна. Тэрэшэлэн В. Бурдуковский, Е. Селиванов гэгшэдэй ударидадаг загаһа олзоборилогшодой бригаданууд ажалай вахтада жагсаһанһаа хойшо ходо түрүүлжэ ябана.

Манай корр.

КПСС-эй XXVI СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАТ

ГУРБАН СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАТ

Сайбар-хүхэ костюмайнгаа энгэртэ Ленинэй хоёр орден, Социалис Ажалай Геройн Алтан Одо, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден, «Шэн габьяата ажалай түлөө. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн медаль, СССР-эй ВДНХ-гай нэгэ мүнгэн, табан-бронзо медальнуудые, 9-дэхи табан жэлэй ударник, социалис мүрысөөндэ эрхимлэгшэ гэһэн тэмдэгүүдые зүүһэн, шүрбэһэлиг үндэр бээтэй, номгон дэлюун харасатай, дүшөөд наһанай сэбэрхэн эхэнэр урдамнай һууна. Энэмнай Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой суута, солото ахалагша хонишон, КПСС-эй XXVI съездын делегадаар һаяхена һунгагдаһан Ольга Энхеевна Сангадиева гээшэ.

Хорин хоёр жэлэй урда тээ нютагайнгаа дунда һургуули дүүргэһэн Ольга басаганай өөрынгөө һайхан сэдьхэлээр хүгшэрһэн Хандама эхынгээ орондо хонишон болохо гэхэдэнь, колхозой правлени, комсомолой организаци тэрэниие халуунаар дэмжээ бэлэй. Юуб гэхэдэ, Ольга хара багаһаа хойшо хонишон эхэдээ ходо туһалдаг, залхуугүй, һубэлгэн басаган гэжэ нютагайнь хүтэлбэрилэгшэд, нүхэдынь һайса мэдэхэ байгаа бшуу. Даб дээрэ басагаида туһалха хүнүүдшье олон һэн. Ахалагша хонишон Насагма Дондупова, өөрынь эхэ тэрээндэ баян дүй дүршэлөө бардамаар бэлэглэһэн байха юм.

Он жэлнүүд урдажа, Ольга хонишон залуушуулай дундаһаа ажалша бэрхээрээ шалгаржа захалаа. Эгээл энээхэн үедэ колхозой алдарта хонишон, Социалис Ажалай Герой Шалсама Ламожаповна Цыремпиловагай отарада хүдэлхэ хонишон хэрэгтэй болоо.

— Битнай наһатай болобоб, пенсидэ гараха сагни дүтэлбэ. Өөрынгөө орондо ахалагша хонишоноор үлөөмөөр залуу хүниие оложо үгыт. Амаралтада гаратараа тэрэниие шадал соогоо һургаад, сэдьхэл дүүрэн ошохо хүсэлтэйб,—гэжэ Шалсама Ламожаповна колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаһан гэхэ.

— Тамнай хонишодоо бултыень тооной һайн мэдэхэ байнат. Хэниие дурадханабта? — гэһэн һөөргэ асуудалай табигдахада:

— Тэрэ Оля Сангадиева болохетойл байгаа, — гэжэ Шалсама Ламожаповна найдалтайгаар мэдүүлээ.

Уданшьагүй Ольга хонишон колхозой правлениин зууршалгаар, комсомолой организациин путевкоор Герой хонишоной отарада хүдэлхэеэ ошоһон юм. Иимэ ехэ этигэл найдабарида хүртэһэнөө тэрэ үнэн сэдьхэлһээ сэгнэжэ, суута хонишоной хүдэлмэриин онол аргые ойлгожо абаха гэжэ бүхы хүсөөрөө оролдоо. Баатар хонишоншье бүхы «нюусаяа» басаганда барюулаа.

Эдэ жэлнүүдтэ залуу хонишоной ажабайдалда мартагдашагүй ехэ хубилалтанууд болоо. 1967 ондо тэрэ Коммунис партиин гэшүүндэ абтаа. Хойтонь жэлынь Герой хонишоной отарые даажа абаа, хадамда гараа.

Одоошье энэ сагһаа хойшо «унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй» гэхээр хүдэлжэ, багша хонишонойнгоо, нүхэдэйнгөө, хүтэлбэрилэгшэдэй найдабариие харюулха, ажалайнь дүнгүүдые доошонь оруулхагүй гэжэ аһан шадалаараа ажаллаа. Зундаа нэгэшье үдэр алгадгүй, үүрэй сайраха үеэр һүрэгөө бэлшээридэ гаргажа, үзүүр һайн ногоондо үдэшэ орой болотор бэлшээжэ, уһалжа ябаа. Намартаа сабшалан, таряалангай һулархалаар лэ отараяа тэндэ атарлуулжа шадаа.

Үбэлдөө үбһэ тэжээлээ гамтайгаар гаргашалха, аргатай сагтань һүрэгөө адууха, хээли ехэтэй хонидоо тордихо, уһаар дутеехэгүй гэхэ мэтэ заабаринуудые алдаагүй. Тиигээд түл абаха үедэл түбэгтэйшэг байгаа һааб даа. Тэдэ тэрэшье ядалгүй дабагдаа. Түрүүшээр Шалсама Ламожаповна туһалалсаа. Мүнөөшье хүрэтэр багша шаби хоёрой холбоо барисаан таһараагүй. Зуһаландаа тэдэнэр хамта нүүдэг заншалтай.

Иигэжэл жэлэй дүрбэн сагта һүрэгөө нарин һайнаар, тогтоогдомол гуримай ёһоор харууһалһанай, даажа абаһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр, залхуугүйгөөр хандаһанай ашаар лэ ахалагша хонишон болоһон сагһаа хойшо тэрэ зуутанай зэргэдэ ябана ха юм. Хэдэн жэлдэ тэрэ отарынгаа зуун хонин бүриһөө 110—120 хурьга түлжүүлһэн жэшээтэй.

— 1970 ондо ВЛКСМ-эй XVI съездэдэ делегат боложо ошоо һэм, тэрэ жэлдэ зуун хонин бүриһөө 127 хурьга томо болгоо һэмди, — гэжэ Ольга Энхеевна хэлээд, тэрэ съездэдэ барюулагдаһан документнүүдэ, фото-зурагуудаа харуулба. Тиихэдээ ... нэр космонавт Валентина Терешкова... уулзаһан, хамта фото-зурагаа абхуу... дурасхаал болгон, гараа табижа үгэ... Түнхэнэй Аршаанда амарһанаа ... тухайнь бидэндэ хөөрэжэ үгөө.

Комсомолой дээдэ хуралда—съезд... ошоходонь, хабарай һүүл һарын ... үе байгаа. Тиимэшье һаань, хамта ... һэн комсомол басагадынь — хурьга... дынь эхэ хонидоо, түл түрэсээ ... һайнаар харууһалжа, съездһээ ерэхэ... зуһаландаа нүүгээд байһан юм.

— Хоёрдохёо, 1977 ондо профсоюз... дай XVI съездэдэ хабаадахаяа ошохо... ни, март һара байһан юм. Хурьгад ту... гаража захалаа. Москваһаа бусажа ... хэдэмни, Виктор нүхэрни 300 хурьга... болонхой, ажалаа жэншэдгүй ябуу... байгаа, — гэжэ Ольга Энхеевна урма... гаар хэлэбэ.

Урдань механизатор, жолоошон ба... мүнөө коммунист Виктор Бадмаевич ... маев хани нүхэртэеэ хүдэлэлсэжэ, ... шоной орёо мэргэжэлые шудала... Мүнөөшье хаа яахан хүнгэн «Нива» ав... мобильдаа һуугаад, отарынгаа хэрэ... гүйлгэхэ ушартай болодог.

Комсомолой, профсоюзуудай съезд... тэ хабаадаад, мүнөө түрэл Коммунис ... тиингаа XXVI съездын делегат бо... байхадаа, Ольга Энхеевна угаа ехэ ба... тай, зориг дээрэ зориг нэмэһэндэл, ... нэтэрүүгээр ажаллажа байна.

— Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ту... шын жэлдэ отарынгаа зуун хонин бү... һөө 110 хурьга түлжүүлхэ, хонин ... һөө 4 килограммһаа бага бэшэ ... хайшалха зорилготойбди. Хурьга абал... хүнүүдшье бии. Хонидой тамир һайн, ... тэжээл элбэг хүрэхэ,—гэжэ ахалагша ... шон баяртайгаар мэдүүлбэ.

Номгон даруу абари зантай, өөрөө ... наар ажаллахаһаа гадна, нүхэдтөө, ... шуулда туһалха гэжэ ходо хүсэжэ ... хадаа нютагайнгаа зоной, илангаяа ... шуулай дунда ехэ хүндэтэй ябадаг. ... майе Сангадиевагай отарада сак... гаар эльгээгыт» гэхэ хүбүүд, басагад ... байдаг. «Ольга Энхеевна минии б... гээшэ» гэжэ дунда һургуули дүүргэ... залуу коммунистка, үнгэрһэн намар ... хонидой отарые даажа абаһан Ни... Цыдыпова сэхэ хэлэдэг. Тиимэл ... тэрээндэ залуушуулые һурган хүмү... лэгшэ гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоһон, ... публикын хүтэлбэрилхы зургаануудһаа ... дэн удаа баясхалан хүргэгдэһэн байха... Нёдондо дунда һургуули дүүргэһэн ... сандр хүбүүниинь эхэ, эсэгэтэеэ хамта ... дэлжэ захалаа.

— Ольга Энхеевна гээшэмнай ... ажалша бүхэриг, ёһотойл малшан хүн ... даа, — гээд, колхозой парткомой ... тарь Дарма Очирович Сангадиев ... ороо. — Малые танихадаа бэрхэ, ... хёрхо эхэнэр. Хурьгадай номер хар... гөөр эхыень олоһон байдаг. Энэ... гадна хамтын хэрэгтэ урагшатайгаар ... баададаг, һанамжа, дурадхалаа хэлэ... дутуу дунданууды шүүмжэлдэг.

Тиимэл хадань нютагайнь зон тэрэ... районой Соведэй депутадаар, колхо... правлениин гэшүүнээр һунгаһан байха... Олон жэлдэ ВЛКСМ-эй обкомой гэ... байһанаа мүнөө партиин обкомой гэ... нэй уялга дүүргэнэ. Залуу хонишодой ... хэсоюзна нэгэдэхи ба хоёрдохи слёд... хабаадаа һэн.

Абьяастайгаар ажаллахынгаа хажуу... тэрэ Эхэ орон соогуураа аяншалжа, ... публикынгаа курортнуудта амаржа ... дэг. Сүлөө сагтаа телевизор ... хонидоо адуулжа ябахадаа радио ... даг, номуудые уншадаг юм.

Тээд бүхы юумэн бэлэхэнээр бүтэ... бэшэ ааб даа. Тулиха, тухашарха ушар... үзэгдөө. Илангаяа һүүлэй ган гасуур ... нүүдтэ хонидоо бэлшээхэ газар бэд... хээрэ газаагуур хонохо, саг зуура ... намаржаан, хабаржаан түхеэрхэ ... гараһан байха. Олон хонидой эхирэ... хурьгадтаа хэмэл һү бэлдэжэ үгжэхэ, ... нялха хурьгадтаа жэл бүри ногоон ... бусалгажа уулгадаг дүршэлтэй. Ха... хонидой эгээн һайнаар таргалаад ... үедэнь тэрэ өөрөө искусственна ... үрэжүүлдэг, үбшэлһэн хони хурьгадые ... шэлдэг шадабаритай.

— Эрдэмтэй, номтой хүн гээшэ... иимэ байна бшуу даа. Ольга Энх... партиин XXVI съездын делегат боло... жэ дуулаад, угаа ехэ баяртай ба... һайн лэ ябаг, — гэжэ Социалис Ажа... Герой Шалсама Ламожаповна Цырем... ва юрөөжэ һуугаа һэн.

«Юреелэй үзүүртэ тоһон» гэдэг... рүү хонишоной саашадаа һайн ябаа... нэ амжалтануудые түйлаха үргэн зам... гэтэй.

Б. ГЫЛ...

АЖАЛАЙНГАА АМЖАЛТА АРЬБАДХАНА

КПСС-эй XXVI
СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа совет хүнүүд нэрэтэй солотойгоор дүүргэнэ. Хэдэн зуугаад, мянгаад хүдэлмэришэнэй коллектив, бригада, үйлэдбэриин түрүүшүүл ажал хэрэгтээ зохёохы ёһоор хандаха, үүсхэл гаргаха, эмхи журамтай байха талаар үльгэр жэшээ харуулна. Энээн тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд хото, хүдөөһөө иигэжэ мэдээсэнэ.

Пермиин газ болбосоруулдаг заводой коллектив съездын урда абаһан уялгануудаа хоёр дахин үлүүлэн дүүргэбэ.

Доторой нөөсэнүүдые элирүүлэн хэрэглэхэ талаар тэдэ ехэ юумэ хээ. Заводто ажалаа бригадна аргаар эмхидхэдэг болоо, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шэдабари ургаа, комплексно бригаданууд эмхидхэгдээ. Тингэжэ коллектив ехэ амжалта түйлаба. Үнгэрһэн жэлтэй сасуулхада, изопрен каучук үйлэдбэрилгэдэ хэрэгтэй түүхэй элүүдые гаргалга 1,5 дахин дээшэлһэн байна. Бүхы продукциин хахадынь шахуу гүрэнэй Шанарай тэмдэгтэ хүртэнхэй.

Чимкент станцида коммунистнууд В. Чесноковой, Ш. Бейсеновэй хүтэлбэрилдэг локомотивай машинистнүүдэй экипажнууд жэлэй эхинһээ хойшо алмагдаһан түлишөөр февралиин гурбан үдэр хүдэлбэ. Ехэ ашаанай составуудые түргөөр ябуулха арга хэрэглэһэнэй ашаар энэ түйлэгдээ. Һара бүри түрүүшын гурбан үдэртэ алмагдаһан түлишөөр хүдэлхэ гэһэн съездын урдахи габшагай вахтын заншалые саашадаа үргэлжэлүүлхые шиидэбэ.

Коммунистнуудай энэ үүсхэл коллектив дотор дэмжэгдэһэн байна. Алма-Атын түмэр замай Чимкентын отделениин партком түрүүшүүлэй хүдэлдэг газарта алмалта арьбалалтын һургуули эмхидхээ юм. Заһабарилагшад, диспетчернүүд, бусадшье мэргэжэлэй хүдэлмэрилэгшэд мүрысөөндэ оролсонхой. Урда Казахстанай түмэр замшад съездын нээгдэтэр хоёр һарын даабариие дүүргэхэ. Ашаанай хахадһаа үлүүень хэрэглэгшэдтэ эльгээхэдээ, алмагдаһан элшэ хүсэ хэрэглэхые хараалаанхай.

Латвиин Краславска районой механизаторнууд хүрьһэ элдүүрилгын, тарилгын ба үбһэ хуряалгын бүхы техникые нёдондонойхиһоо 5 неделеэр урид бэлэн болгожо, партиин XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Республика дотор түсхай шэглэлтэй 800-гаад звено мешина, тракторнуудые заһабарилна. Колхоз, совхозуудые лаб хангахын тула республикын Госкомсельхозтехникын эмхидхэһэн албан эдэ звенонуудта запчастьнуудые табидаг гуримтай.

Госкомсельхозтехникын түсхай шэглэлтэй хэдэн предприятиин проектнэ хүсэндөө хүргэгдэхэдэ, К-700, Т-150 түхэлэй тракторнууд, үбһэ хуряалгын болон бусад агрегадууд промышленна аргаар заһабарилагдадаг болоо.

Республикын механизаторнууд бүхы плугууд, культиваторнууд болон сеялкэнүүдые, мүн тракторнуудай 90 гаран процентые, оройһо хуряалгын комбайнуудай дүрбэнэй гурба шахуу хубиие заһажа дүүргэнхэй.

Харьковай эрдэмтэд болон хүдэлмэришэд прокатна станнуудай гол электродвигательнүүдые нарижуулан һайжаруулха амжалта түйлаба.

Ороной прокатна станнуудта хэрэглэгдэхэ бүхы электромашинануудай хахадһаа олонхинь «Электротяжмаш» ба электромеханическа заводуудта бүтээгдэдэг. **Украиныи Наукануудай академиин Зүүн-Хойтохи научна түб** эдэ машинануудай бата найдамтай хүдэлмэри хангаха талаар ехэ ажал ябуулдаг юм. Эрдэмтэд 100 тонныын двигательнүүдэй эбдэрхэ шалтагаануудые элирүүлжэ, тэрэниие бүтээдэг заводуудай мэргэжэлтэдтэй хамта бүри ехэ хүсэтэй шэнэ түхэлэй электромоторнуудые бии болгоһон байна.

Съездын урдахи театрай соносхолнуудта совет хүнэй ажалай түйлалтануудай темэ гол һуури эзэлнэ. **«Москвагай классическа балет»** гэһэн хореографическа ансамбль Түбэй концертын залда Н. Каретниковэй «Геологи» гэһэн балет дотор энэ темэ харуулба.

Коллективые хүтэлбэрилэгшэд СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреадууд Н. Касаткина, В. Васильев энэ зүжэгые найруулан табяа.

(ТАСС).

ДҮРШЭЛТЭЙ...

Съездын урда ... мүрысөөндэ эрхим ... түйлахаһаа гадна, ... шэдгүйгөөр ажал... уряа доро Мөөр... хозой үхэршэд ... Эндэ дэлгэрһэн ... тэмсэлэй дүнгүүдые согсолходо, А. Ту... вай эрхилдэг от... малшад ажахы дотор... гарһан байба.

Январь һарын ... үхэршэд малай ... 125 центнерээр ... жэ, даабаряа холо... байгаа. Үхэршэдэй... дануудай дундаһаа ... Цыретаровна Цы... вагай ударидадаг ... эрхимлээ. Эндэ үхэр... шэгнүүрээ хоног бү... граммаар нэмээһэн...

Эдэ үдэрнүүдтэ ... малаа һайнаар онд... хын түлөө онсо ... тойгоор ажаллажа б...

А. МОЛО...

Хяагта.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БАЙГАЛ-АМАРАЙ ТҮМЭР ЗАМАЙ МАГИСТРАЛИИЕ БАРИЛГАДА БА АШАГЛАЛГАДА ХАБААДАЖА ОНСО ШАЛГАРАГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН БОЛОН МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Байгал-Амарай түмэр замай магистралиие барилгада ба ашаглалгада туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ: «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Баранов Геннадий Васильевичые — «Востоксибэлектросетьстрой» трестын 104-дэхи оньһожоруулагдамал колоннын электро-хабсаргагшадай бригадир.

Бертунов Александр Андреевичые — «БАМтрансэхмонтаж» трестын барилга-хабсаралгын тусхай шэглэлтэй 82-дохи поездын слесарь-сантехник.

Бирюков Анатолий Алексеевичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 11-дэхи тоннельнэ отрядай проходчик.

Блонский Леонид Ивановичые — хүүргэ барилгын 9-дэхи трестын эрхилэгшын орлогшо.

Бороздин Анатолий Ивановичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 16-дахи тоннельнэ отрядай проходчик.

Бунов Евгений Геннадьевичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 648-дахи поездын модо отологшодой бригадир.

Васильев Валерий Алексеевичые — нүүдэл оньһожоруулагдамал «ЛенБАМстрой» колоннын модошо дархан.

Доронин Федор Михайловичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 648-дахи поездын шулуушан.

Кокоулин Николай Михайловичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын автомобильнуудай жолоошодой бригадир.

Космачев Виктор Кузьмичые — хүүргэ барилгын 9-дэхи трестын 52-дохи мостоотрядай кранай машинист.

Кузубов Алексей Николаевичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 22-дохи тоннельнэ отрядай комплексно бригадын бригадир.

Леонов Виктор Игнатьевичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 21-дэхи тоннельнэ отрядай комплексно бригадын бригадир.

Лепеев Иван Антоновичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 18-дахи тоннельнэ отрядай электрохабсаргагша.

Литвинов Владимир Ивановичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 2-дохи автобазын начальник.

Литвинцев Александр Емельяновичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 135-дахи оньһожоруулагдамал колоннын экскаваторай машинист.

Мороз Федор Анатольевичые — Забайкалиин транспортын барилгашадай дорпрофсожой түрүүлэгшэ.

Нечкин Фёдор Алексеевичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 648-дахи поездын модошо дархашуулай бригадир.

Овчаренко Виктор Ивановичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 160-дахи оньһожоруулагдамал колоннын начальник.

Онищенко Петр Яковлевичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 140-дэхи оньһожоруулагдамал колоннын автомобилиин жолоошон.

Павлов Иван Фирисановичые — хүүргэ барилгын 9-дэхи трестын 53-дахи мостоотрядай хабсаргагша.

Писаренко Василий Григорьевичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилгын-прокатна баазын слесарьнүүдэй бригадир.

Плотников Владимир Михайловичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын тракторист.

Сазонов Сергей Ивановичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын бульдозерой машинист.

Скрябиков Георгий Константиновичые — Нижнеангарсктрансстройн УРС-ын начальник.

Соловов Николай Алексеевичые — «БАМтрансвзрывпром» трестын тусхай шэглэлтэй 88-дахи управлениин взрывник.

Соседов Александр Михайловичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 142-дохи оньһожоруулагдамал колоннын автомобилиин жолоошон.

Фролов Николай Андреевичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин механизациин управлениин машинист.

Четверикин Евгений Алексеевичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 21-дэхи тоннельнэ отрядай проходчик.

Шелегов Валентин Григорьевичые — нүүдэл оньһожоруулагдамал «ЛенБАМстрой» колоннын арматуршадай бригадир.

Шрайтель Василий Васильевичые — Улаан-Үдын Е. Ф. Кожевниковэй нэрэмжэтэ хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой комплексно бригадын бригадир.

Эрдынеев Жамбал Дармаевичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 161-дэхи оньһожоруулагдамал колоннын автомобилиин жолоошон.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Андрияшов Валентин Ивановичые — хүүргэ барилгын 9-дэхи трестын 52-дохи мостоотрядай хабсаргагшадай бригадир.

Афанасьев Владимир Алексеевичые — хүүргэ барилгын 9-дэхи трестын 34-дэхи мостоотрядай хабсаргагша.

Баринов Александр Ивановичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 12-дохи тоннельнэ отрядай проходчик.

Браун Густав Федоровичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 648-дахи поездын модошо дархан.

Бухтияров Анатолий Ивановичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 19-дэхи тоннельнэ отрядай проходчик.

Выгорский Олег Александровичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 161-дэхи оньһожоруулагдамал колоннын автомобилиин жолоошон.

Горпиниченко Екатерина Артемовнае — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын штукатурнуудай бригадир.

Трудшин Алексей Георгиевичые — Зүүн Сибириин граждан авиациин управлениин автомобилиин жолоошон.

Гысылов Борис Бадмаевичые — Зүүн Сибириин граждан авиациин управлениин бортовой механик.

Елбаев Станислав Сафасвичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 12-дохи тоннельнэ отрядай проходчик.

Жалнин Владимир Тимофеевичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 12-дохи тоннельнэ отрядай проходчик.

Иванов Корней Андрияновичые — Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын дистанциин монтернуудай бригадир.

Иванченко Александр Ивановичые — Зүүн Сибириин граждан авиациин управлениин вертолёдой командир.

Кравцов Алексей Федоровичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын барилга-хабсаралгын 572-дохи поездын модошо дархашуулай бригадир.

Мокроусов Владимир Павловичые — «Нижнеангарсктрансстрой» трестын 140-дэхи оньһожоруулагдамал колоннын автомобилиин жолоошон.

Молофи Константин Григорьевичые — барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 21-дэхи тоннельнэ отрядай комплексно бригадын бригадир.

Мордовской Григорий Романовичые — Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын сигнализациин ба хэлхээ холбооной дистанциин электромонтер.

Морозов Николай Васильевичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 139-дэхи оньһожоруулагдамал колоннын экскаваторай машинист.

Овчинников Иван Ивановичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 160-дахи оньһожоруулагдамал колоннын бульдозерой машинист.

Одинцов Василий Григорьевичые — хүүргэ барилгын 9-дэхи трестын 52-дохи мостоотрядай нүүдэл электростанцинуудай машинист.

Ожгибисов Владимир Павловичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 137-дохи оньһожоруулагдамал колоннын токарь.

Пономарев Федор Тарасьвичые — Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой машинист.

Попов Иван Харитоновичые — «ЗапБАМстроймеханизация» трестын 142-дохи оньһожоруулагдамал колоннын комплексно бригадын бригадир.

Прокофьев Михаил Дмитриевичые — хүүргэ барилгын 9-дэхи трестын 52-дохи мостоотрядай комплексно бригадын бригадир.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной февралиин 5.

Танние ямараар ханганаб

ҺАНАҺАНДА ХҮРЭХӨӨР

Манай коллектив хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха харюусалгатай зорилготой гээшэ. Бидэ арбадахи табан жэлые муу бэшэ дүнгүүдтэйгээр түгэсхөөбди. Жэшээнь, табан жэлэй туршада хүн зондо ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгаар 531.451 түхэригэй хүдэлмэри хэхэ түсэбөө 558.851 түхэригтэ хүргэбэбди.

Ямар аргаар эдэ амжалтанууд туйлагдааб? Нэн түрүүн ажалай эмхидхэл һайжараа, түрүү онол арга нэбтэрүүлэгдэв. Мүн худэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлгын худэлмэри һайжараа, хүн бүхэнэй харюусалга дээшэлээ.

Манай коллективтэ 4 коммунистһаа бүридэһэн партийна бүлэг байгуулагдаһан. Тэрэнние үнинэй коммунист фотограф В. Е. Королев толгойлдог. Коммунистнууд, нэрлэбэл, оёдолшон Т. Д. Токуренова болон бусад олондо жэшээ харуулжа шададаг.

Бидэ хүн зондо 15 зүйлөөр туһаламжа хүргэдэгбди. Манда дүтэ байдаг «Восточные Саяны» колхоз ошожо, үдэр бүхэндэ сүлөө тухагүй ажаллажа байһан малшад, механизаторнуудта туһаламжа хүргэнэбди. Тэдэнэй захилаар элдэб хубсаһа хунар, гуталнуудые оёнобди.

Манай Түнхэн нютаг, илангаяа Аршаан тойрон үзэсхэлэн гоё гээшэ. Тиимэһээ нютагайнгаа иимэ үзэсхэлэн гоё байгаалиие хүн зоной хожомоо дурсан һанажа ябахын тула манай фотографууд үнгэтэ һайхан зурагуудые буулгажа, олоной дунда тараадаг болонхой.

Түсэб болон уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ манай ажалай түрүүшүүл жэшээ харуулна. Оёдолшон Х. С. Хандакова табан жэлэйнгээ түсэбые 3 мянган түхэригөөр үлүүлһэн байна. Тэрэ 1980 оной дүнгөөр оёдолшодой дунда районой чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Энэ табан жэлдэ манай хэхэ, бүтээхэ ажал ехэ, харюусалгатайшье. КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ байгша онойнгоо хоёр һарын түсэбые дүүргэхэ зорилготойбди.

В. ХОБОРКОВ,
Түнхэнэй районой Аршаанай хүн зоной ажаһуудалан хэрэглэмжэ хангалгын комбинадые даагша.

ЭБТЭЙ, ЭЕТЭЙ НАЙМААЛАГШАД

Улаан-Үдэ хотодо хилээмэ худалдадаг 53 магазин тоологдоно. Эдэ олон коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгөөр 34-дэхи магазинай худэлмэрилэгшэд түрүү һуури эзэлжэ, «Горхлебторгын» дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Магазиниие даагша В. И. Арцыбашева эмхидхэлэй хүдэлмэри шадамар бэрхээр ябуулжа, 17 хүнһөө бүридэһэн багахан коллективэйнгээ журамтай һайнаар худэлхын түлөө оролдодог. Эндэ хэдэн комсомолшууд, коммунис ажалай 6 ударник худэлдэг.

Наймаагаа гүйсэтэйгөөр ябуулдаг тула 34-дэхи магазинай худэлмэрилэгшэд арбадахи табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргээ һэн. Жэлэйнгээ түсэбые аяар 17 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэжэ, ехэ хэмжээнэй продукци хүн зондо худалдаһан байгаа. Ажал хэрэгэйнгээ һайжарха бүри наймаалагшад ажалшадые улам һайнаар хангахые оролдон, магазиндаа хилээмэнэй зүйлнүүдые, ондоошье эдеэ хоол ходо элбэг байлгахые оролдоно. Тиимэл хадань худалдан абагшад тус магазинай худэлмэрилэгшэдтэ ходо баяр баясхалан хүргэдэг байха юм.

Иимэ амжалта ямар аргаар туйлагданаб гэхэдэ, нэн түрүүн эндэ худэлдэг хүнүүдэй эбтэй эетэй, нэгэн һаналтай коллектив болон бүрилдэһые тэмдэглэлтэй. Энэ һайшаалта хэрэгтэ В. И. Арцыбашевагай хубита ехэ. Тэрэнэй дэмжэлгын, туһаламжын ашаар наймаалагшад Г. Д. Михайлова, В. Е. Баженова, А. И. Брылёва, В. В. Червякова гэгшэд мэргэжэлэйнгээ нюусануудые гүйсэд шудалһан, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлһэн байха юм.

Ч-Д. БУДАЕВ.

АЖАЛШАДАЙ
бэшэгүүдһээ

Байдалнай һайжарна

Ехэ-ехэ суглаануудай урда тээ туйлаһан амжалтануудай согсологдодогынь заншалта болонхой гээшэ ааб даа. Эгээл мүнөөшье, түрэл Коммунис партиингаа ээлжээтэ съездын нээгдэхэ үдэр болотор үсөөхэн үдэрэй үлөөд байхада, би районойнгоо ажалшадай байдал һуудалай хэр зэргээр һайжарһан тухайнь дурдахаяа хүсэнэб. Үнгэрэгшэ табан жэлэй үедэ ехэхэн хубилалтанууд болоо. Республикымнай эгээл холын районуудай нэгэн болохо Яруунада телевизор харадаг болоһон ушар ехэ амжалтануудай нэгэн гэжэ би хэлэхэ байнаб. Дархитын үндэрэй халхалһан дээрэһээ удаахан саг соо Улаан-Үдэеэ хараха аргагүй байһанаа, эдэ жэлнүүдтэ харадаг боложо, районоймнай ажалшад баясаа, хоёр мянган шахуу телевизор ажалшадта наймаалагдаа.

Эд бараанай, эдеэ хоолой талаар хүн зониие хангалга хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн болоо. Арбадахи табан жэлдэ ажалшадта 75 миллион түхэригэй эд бараан наймаалагдаа. Гансахан 1980 ондо 139 автомобиль, мотоциклнууд, 420 холодильник, хубсаһа угаадаг 307 машина, 1.193 радиоприемник хүн зондо худалдагдаа.

Малшадые бүхы хэрэгтэй эд бараагаарнь, эдеэ хоолоорнь хангахын түлөө автолавканууд таһалгаряагүй ябажа байдаг. Үнгэрэгшэ табан жэлэй һүүлшын жэлдэ малшадта, хонишодто миллион шахуу түхэригэй элдэб эд хэрэгсэл худалдагдаа. 1979 онойхитой жэшэбэл, энэ талаар арба гаран процентээр түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Хүн зониие ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдээр хангалга улам һайжараа. Жэшээлхэдэ, арбадахи табан жэлэй туршада районоймнай колхоз, совхозуудта, тэдэнэй тус буусануудта ажаһуудалай хэрэглэмжын пунктнууд болон байшангууд олоор нээгдэнхэй. 1976 оной байдалтай жэшэжэ үзэхэ болоо һаа, мүнөө ажаһуудалай хэрэглэмжые хангалга хоёр дахин шахуу һайн болоо. Энэ үе соо соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудай материальнотехническа бааза нилээд өөхижөө гээшэ. Эндэнь зорюулагдажа 320 мянган түхэриг мүнгэн гаргашалагдаһан байна. Районой һургуулинуудай too олошороо, багшанарта байрын шэнэ гэрнүүд баригдана. Энэл даа, манай байдал һуудалай баян дэлгэр болоһын гэршэ.

Э. БУДАЕВ,
худөө бэшэгшэ.

Арадай хиналтын булан

ШАНГА ХЭМЖЭЭНҮҮД ХЭРЭГТЭЙ

Худөө нютагуудта барилгын хүдэлмэри саг үргэлжэ үргэдэнэ. Заха холын Захааминай нютагтамнайшье капитальна барилга үргэнөөр ябуулагдажа байнхай. Арбадахи табан жэлэй туршада 4979 мянган түхэриг мүнгэн ашаглагдаа. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада малай 20, 2610 толгой тугалай байра, 1800 толгой залуу мал шахан таргалуулха комплекс, 3 мянган хониной байранууд, типовой хэдэн шэнэ һургуулинууд, соёлой байшангууд, хүүгэдэй саад болон яслинууд, хэдэн мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байранууд ашаглалгада оруулагдаһан байна.

Районой колхоз совхозуудта капитальна барилгада горитой анхарал хандуулагдана. Жэшээнь, Далахайн совхозой дирекци үйлэдбэриин ба социально-соёлой барилгануудые үргэнөөр ябуулдаг болонхой. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада 12 байра, 10 гэр, баниин, пекарниин, медицинскэ, хүн зонһоо захил абадаг пунктын байранууд, 20 автомашинын багтаха гараж болон бусад барилганууд бодхоогдоһон байна. Тиигэжэ тус ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха, үхибүүдээ яслисадуудта ябуулха хэрэг һайжарба бшуу.

Гэхэтэй хамта, капитальна барилга мүнөө үеын эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, район дотор мүртэй һайнаар ябуулагдана гэхын аргагүй. Үнгэрэгшэ жэл энэ худэлмэридэ һомологдоһон 538 мянган түхэриг хүсэд ашаглагдаагүй. Барилга-хабсаралгын худэлмэриин түсэб 92,5 процент дүүргэгдэв. Харацайн, Енгорбойн, Хамниин совхозууд, «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй нүүдэл-оньһожоруулагдамал колонно һүүлэй жэлнүүдтэ олон барилга эхилээд лэ, тэрэнээ хүсэндэнь хүргэжэ шаданагүй. Дурсагдаһан нэгэдэлэй нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннын коллектив хангалтагүйгөөр ажаллаһан зандаа. Тус ПМК үнгэрэгшэ табан жэлэй түсэбые 97 процент дүүргээ. Тэдэнэй гэмээр Утаата тосхондо соёлой байшан, Хуртаагада хүүгэдэй сад, Енгорбойн совхоздо хоёр гэр, Харацайда 50 автомашинын багтаха гаражай барилга таһалдалда ороо. Тиихэдэ барилга-хабсаралгын худэлмэриинь шанар муу. Тодорхойлбол, Шара-Азаргын дунда һургуулиин байшангые бодхооходоо, олон дутуу дундануудтайгаар тушааһан байна. Спортзал соо спортивна хэрэгсэлнүүдые хадагалха, тэрэниие гэрэлтүүлхэ, дулаасуулха талаар болон бусадшье худэлмэринүүд муугаар хэгдэнхэй. Эдэ дутагдалнуудаа усадхахадаа үлүү ехээр үнжэгайрна. ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэд Б. Ж. Жамсаранов, В. М. Дымпилов гэгшэд барилгашадай худэлмэриие һайнаар гүримшуулхын, социалис мүрысөө тэдэнэй дунда һайнаар эмхидхэхын, ажал худэлмэридөө түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхын түлөө оролдолго багаар гаргана.

Районой колхоз, совхоз бүридэ барилгын бригаданууд эмхидхэгдэнхэй. Гэбэшье, тэдэ бригадануудай ажалай эмхидхэл муу байдаг. Жэшээлхэдэ, ажахы бүхэндэ пилорама бии һэрэтэй.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэд эхилһэн барилгаяа саг сооньхүсэд дүүргэхын тула үсэд нэтэрүүгээр оролдодоггүйнь харамтай. Жэшээлхэдэ, Енгорбойн совхоздо нэгэ АВМ-0,65 тодхогдоһон байгаа. Зүгөөр тэрэнь дээрээ хушалтагүй байдаг тула хура бороондо орожо, бүхы түхеэрэлгэнүүдынь жэбэржэ, муудажа байнхай. Санагын совхоздошье иимэ ушар дайралдана.

Шэнэ барилганууд заримдаа олон дутагдалнуудтайгаар ашаглалгада үгтэнэ. Дүтэлүүрэй совхозой Зэмхын һаалиин фермэдэ һү тушаан абадаг пункт хэдэн жэлэй туршада ашаглагданагүй. Шалтагааниинь гэхэдэ, барилгашад олон дутагдалнуудтайгаар пунктээ тушааһан байгаа бшуу.

Барилгын худэлмэриие һайжаруулхын тула барилгашадһаа гадна ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд гэмтэй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Б. ОЧИРОВ,
Захааминай районой арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ.

Хилын саанаһаа ТАСС АПН

СССР—МОНГОЛ ОРОН: литературануудай хани холбоон

УЛААН-БААТАР. Бата бэхи хани барисаан Монгол ороной уран зохёолшодые Советскэ Союздахи ханинартайнь холбоно. «Ойртожо байгаа КПСС-эй XXVI съезд, МНРП-гэй XVIII съезд, Монголой революциин 60 жэлэй ой манай бүхы ажал ябуулгые онсо шэнжэтэй болгоно», — гэжэ МНР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин уласхоорондын таһагые даагша Д. Урианхай ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ. Тиин, худэлмэриингөө түсэбүүдые зүбшэн хэлсэхын тула МНР-эй ба СССР-эй уран зохёолшодой холбооной секретариадуудай хамтын заседани үнгэргэхөөр хараалнабди. Советскэ Союзай уран зохёолшодой долоодохи съездын худэлмэридэ Монголой ехэ делегаци хабаадаха.

Советскэ Союзай габшагай барилгануудта зорюулагдаһан номуудые хэблэн гаргалга манайда һайн гурим заншал болонхой. Монгол уран зохёолшод, драматургнууд, поэдүүд һалшаг БАМаар, Саяно-Шушенска ГЭС-эй барилга дээгүүр ябаад ерээ һэн. Тэндэ хараһан бүхы юумэн тухайдаа, совет арадай зохёон байгуулхы ажал хэрэгүүд тухай шэнэ зохёолнуудые бэлдэжэ байнхайбди гэжэ Д. Урианхай хөөрэнэ.

Урда тээнь монгол бүлэг литераторнууд Совет Таджикистанаар ябаад ерэһэн байха. Тэдэнэй зохёолнууд Нурегэй ГЭС-тэ, нарата энэ республикын худөөгэй ажалшадта зорюулагдана.

Монголой Арадай революциин 60 жэлэй ойдо зорюулагдажа, СССР-эй ба Монголой литераторнуудай уулзалга һаяшагаар хилэ шадар үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Дархан, Эрдэнэт, Алтан-Булаг хотонуудта, 1921 оной революционно байлдаануудай болоһон газарта иимэ уулзалга болохо. Тэрээндэ Буряадай АССР-эй, Эрхүүгэй, Шэтын ба Новосибирскэ областьнуудай уран зохёолшодые уриха һанаатайбди гэбэ.

МАДРИДТАХИ УУЛЗАЛГА

МАДРИД. Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зорилготой зүблөөндэ хабаадаһан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй уулзалга дээрэ урда тээнь оропон дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ дүүрэв. Хоорэлдөөнэй энэ шатын һүүлшын пленарна заседание совет делегациин толгойлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Л. Ф. Ильичев хүтэлбэрилбэ.

Венгриин ба Болгариин делегацинуудай түлөөлэгшэд Хельсинкиин хэлсээнүүдэй хараа бодол ба удхада үнэн байһанаа тусхайлан тэмдэглээ. Европодо сэрэгэй талаар шахардуу байдал һуларуулха, ооу зэбсэгүүдые хураха конференци зарлаха тухай ойлголсолго — Мадридтахи уулзалгын шухала зорилго болоно гэжэ тэмдэглээд, энэ асуудалаар Польшын Арадай Республикын оруулһан дурадхалые дэмжэбэ.

Америкын делегаци сэрэгэй талаар шахардуу байдал һуларуулха ба буу зэбсэгүүдые хураха асуудалтай конференци зарлалгые, үнэндөө, буруушаагаа. Мадридтахи уулзалгые үрэгүй ярилдаануудаар дүүргэхэ, буу зэбсэгүүдые олошоруулхын түлөө, тэдэниие үрдилдэн түхеэрхэ ябадал хизаарлаха ба хороохо тухай хөөрэлдөөнүүдэй элдэб хуралдаанууд дээрэ бүтээмжэгүйгөөр үнгэрһэнэй түлөө харюусалгые Советскэ Союзда тохохо һэдэлгэ США-гай делегациин толгойлогшын үгэнөө эли тодоор харагдаба.

Баруун тээхи зарим оронуудай делегацинууд «уласхоорондын мүрдэлгэ хюдалга» тухай асуудал табижа, энэ асуудалаар СССР-эй ба бусад социалис оронуудай баримталдаг хараа бодолые хазагайруулха һэдэлгэ гаргаа. Совет делегациин түлөөлэгшэ үгэ хэлэхэдээ, эндэхи уулзалгые зүришэлдөөнэй замда оруулха гэһэн баруун оронуудай делегацинуудай һэдэлгэдэ зохихо харюу үгэбэ. Американ делегадай хэлэһэн үгэнь Мадридтахи уулзалгын хоёрдохи шатада болохо хөөрэлдөөнэй бүтэмжэтэй оршон байдалда зүришэжэ, гэдэргээ сухариһан ябадал мүн гээд тайлбарилба.

Совет делегациин толгойлогшо тараал дээрэ үгэ хэлэхэдээ, эгээн харюусалгатай шатануудай нэгэн — Мадридтахи уулзалгын түгэсхэлэй документ тодорхойлон бэлдэхэ худэлмэри үлөөд байна гэжэ тусхайлан тэмдэглээ. Энэ худэлмэри бүтэмжэтэй, тодорхой оршон байдалда, амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ гээд найдажа байһанаа элирхэйлбэ. Тиигэбэл, манай оронуудай арадуудай нангин хүсэл бодолнуудта, Европодохи түншүүрил һуларуулгын, амгалан тайбан, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной аша туһада харюусаха һэн гэбэ.

Француз космонавтнуудта бэшэг

ПАРИЖ. Француз космонавтнуудта эльгээһэн бэшэгээр «Франци—СССР» гэжэ журналай февралиин номер нээгдээ. Тэрэнэй автор, бүлгэмэй президентскэ соведэй гэшүүн, «Нормандия—Неман» гэжэ полкын урдын лётчигуудай нэгэдэлэй вице-президент генерал де Сен-Марсо совет-француз хамтын ниидэлгэдэ Москвагай оршондохи Звёздный хотодо бэлэдхэл гаража байгаа оронойнгоо залуу эрхэтэд Жан-Лукретьен, Патрик Бодри гэгшэдтэ иимэ бэшэгтэйгээр хандаба. Эдэнэй нэгэниинь совет космонавтнуудтай хамта «Союз» онгосоор ниидэхэ байха.

Агуу ехэ, таанадта танил бэшэ ороние мэдэдэг болохо, таанадтай хамта шэн габьята яоуулга хэхын тула тус ороной инженернүүдэй бүтээһэн машинануудые хаража гайхаха байһандатнай түбхын түрүүн атаархаһаб гэжэ де Сен-Марсо бэшэнэ.

Замбуулинда гарахын урда тээ удаан саг соо бэлэдхэл хэхэдээ, ниидэлгын үедэ совет хүнүүдтэй танилсаха байһандатнай атаарханаб. Хүнүүд хамтын уг зорилго туйлахын тула хамтадаа, өөһэдын һайн дураар оролдолго хүсэлэлгэ гаргахадаа, амжалтын баяр ба бэрхэшээлнүүдые хуваалдахадаа, тон һайнаар танилсадаг гээшэ.

Замбуулинда хамта гараһан хүнүүдһээ таанадай хасаха үдэр ерэхэ. Таанадые самолёдто хүртэр үдэшэхэнь дамжаггүй. Тиихэдэ «Биднние урижа ерүүлһэнтнай түлөө баяр хүргэнэбди, эндэ намаие һургаһантнай түлөө, замбуулинай үүдэ намда нээжэ үгэлэнэйтнай түлөө баяр хүргэнэб, этигэл найдабариин түлөө баяр хүргэнэб. Энэ гайхамшаг хэрэгтэ хабаадаха арга олгоһонойтнай түлөө баяр хүргэнэб» гэжэ хэлэхэ дурэн хүрэхэ байха.

Гэхэ зуура, ута удаан үгэ хэлэхэ саг байхагүй ааб даа. «Нормандия—Неман» полкдо хабаадаһан нютагаархидайтнай гитлеровскэ Германиин илагдаһанай һүүлээр 1945 ондо Советскэ Союзһаа бусахадаа сэлһэн шэнгээр, таанадшье замбуулинай талаар хани нүхэрөө тэбэрихэ байхат. Бүхы хүсэлэнгөө хэлэхын тула хоёрхон үгэ: «Минии хани» гэжэ хэлэхэдэ хүрэхэ байха.

Пентагоной харата балмад түсэбүүд

ВАШИНГТОН. «Хүсэ хэрэглэхэ» политика баримталха, буу зэбсэгүүдые саашадаа бүри олоор түхеэрхэ гэһэн США-гай республиканска захиргаанай хараа бодолые Пентагоной шэнэ хүтэлбэрилэгшэ К. Уайнбергер дахинаа лаблан батална. ЮПИ агентствэдэ тэрэнэй үгэһэн интервьюһээ ойлгоходо, ороноо дайн сэрэгтэ бэлдэлгын хараа бодолдо удаан болзороор оруулха, сэрэгэй гаргашануудые захагүй нэмээхэ хараа бодол Вашингтон баримталдаг болонхой. Американ хэблэлэй сэгнэлтын ёһоор, тэдэ гаргашануудынь 1982 оной финансын жэлдэ 225 миллиард доллараһаа дээшэ болохо байна.

Тухайлан багсаагдаһанай ёһоор, Пентагоной харата балмад түсэбүүдые «совет сэрэгэй аюул» гэдэг харата худал дурдалгануудаар зүбтүүлхэ һэдэлгэ оборонын министр гаргаба. Тиихэдээ, «СССР-эй ба США-гай хоорондын хүсэнүүдэй стратегическа тэнсүүриин эбдэрдэһэнһээ» шалтагаалан, Америкада «ехэ аюулнуудай арбан жэл эхилээ» гэһэншүүгээр баталан хэлэнэ.

Стратегическа зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүд тушаа тэрэнэй хэлэһэн хараа бодолые зүбтүүлхын тула, Советскэ Союзһаа США-гай «сэрэгэй талаар гээгдэлгэ» гэдэг худал үгэнүүдые хэрэглэхэ гэжэ Уайнбергер һэдэбэ. Сэрэгэй захиргаанай толгойлогшо ОСВ тухай СССР-тэй хөөрэлдөө һаяар һэргээлгые буруушаана. «Ямаршье хөөрэлдөөнүүд гү, али дискуссинууд мүнөөнэй шатада ямар-нэгэн горитой аша туһа хүргэхэ гээд һананагүйб» гэбэ.

Америкын Холбоото Штадуудта Пентагоной ээрхаг түримхэй милитарис түсэбүүдые залуушуул олоороо буруушаана. Дайнда эсэргүү митингнүүд орон дотор хаа хаанагүй үнгэргэгдэнэ. Демократическа үзэл бодолтой залуушуул, студентнүүдэй эмхинүүд энэ тэмсэлдэ урилалгадана. Залуу американецуудые армида алба хэхэ бүридхэлдэ абаха гэһэн Вашингтоной шиидхэбэрниие залуушуул эрид шууд буруушаана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кэмбридж городой (Массачусетс штат) полицинхид дунда болон дээдэ һургуулинуудай дайнда эсэргүү жагсаалда хабаадаһан һурагшадые хэһээжэ байна.

АП—ТАСС-ай фото.

ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ?

Гадаадын олониитэдэ мэдээсэл дамжуулдаг хэрэгсэлнүүд КПСС-эй XXVI съездэ бэлэдхэл тушаа ехэ анхарал хандуулна.

БУДАПЕШТ. «1981—1985 онуудта, 1990 он хүрэтэрхи үедэ бэелүүлэгдэхэ СССР-эй экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» тухай КПСС-эй ЦК-гай проектые Советскэ Союзда зүбшэн хэлсэлгэ үнэхөөр бүтэдэ абадай дэлисэ хэмжээтэй болонхой гэжэ Венгриин «Непсабадшаг» тэмдэглэнэ. Проектые зүбшэн хэлсэлгын үедэ олон миллион зоной һанал бодолнуудаа хэлэжэ байһаниинь бүхы общественэ хэрэгүүдтэ совет хүнүүдэй граждан ёһоной үндэр харюусалгатайгаар хандадаг байһые, хараалагдаһан түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхээр тэдэнэй бэлэн байһые гэршэлнэ.

ВАШИНГТОН. Латинска Америкэдэ США-гай политикын хүндэгүй болоһон тухай «Нью-Йорк таймс» бэшэнэ. Тус газетын һанамжын ёһоор, дурсагдаһан ушар Вашингтоной шэнэ захиргаанай урда түбэгтэй асуудалнуудые табина. Энэ нютагай олонхи оронууд США-гай баримталдаг хараа бодол буруушаажа байһынь, Америкын мэдээлэн зонхилдог сагай тэхэрихые оройдоо хүсэхэгүй байһые Холбоото Штадууд һүлэй үедэ ойлгожо байна. «Латин Америкын оронууд 1960 онһоо хойшо нилээд хубилаа. Тиихэдээ Вашингтоной политическа зонхилолгые зүбшөөрхөөр бэлэн байдаг аад, харин мүнөө өөһэдынгөө ашаг туһые америкынхиһээ үлүү дээгүүр тоолодог болонхой». — гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

ГАВАНА. Империалис хүсэнүүдэй, тэдэнэй туһамаршадай, тусхайлан нэрлэбэл, ЮАР-ай ба Египедэй засагаархидай харата балмад ябуулгануудые нэгэдэлдэ хабаададаггүй оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөндэ хабаадагшад эрид буруушаана гэжэ Кубын «Гранма» газетэ тэмдэглэнэ. Нэгэдэлдэ хабаададаггүйшүүлэй худэлөөнэй түрүүлэгшын уялганууды Куба саашадаашье залан шууд дүүргэһээр байха гэжэ тус газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

ПАРИЖ. «Юрэнхы дэлгүүртэ» хабаадагшадай хоорондо ехэ арсалдаануудай гараһантай дашарамдуулан, загаһа агналгын асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдэй таһалдаһанда Франциин хэблэл анхарал хандуулна. Энэнь «юрэнхы дэлгүүртэ» шэнэ сохилто болоно, — гэжэ Парижай «Юманите» тусхайлан тэмдэглэнэ. «Юрэнхы дэлгүүр» «загаһанай талаар дайнай байдалда» оробо, — гэжэ «Котидьен де Пари» газетэ бэшэнэ.

(ТАСС).

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

СЭСЭГЭЙ БАГЛАА—ҺАЙНДЭРЭЙ БЭЛЭГ

Ингэжэр лэ Совет Армиин ба Далайн Сэрэгэй Флодой, удаань Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын һайндэрнүүд дүтэлбэ гээшэ. Эдэ үдэрнүүдые угтуулан «Горзеленстройн» управлениин хүдэлмэрилэгшэд ехэ ажал ябуулна. Гол түлэб сэсэгүүдэй оранжерейнүүдтэ хүдэлэгшэдтэ сүлөө забгүй хаһа эхилэнхэй. Хотын хүн зондо сэсэгүүдые олоор худалдажа, эрилтэень гүйсэд хангаха гэһэн зорилго эдэнэрэй урда табигданхай.

Сэсэгүүд — сэдьхэлэй бэлэг гэлсэдэг. Хани нүхэртөө, эжыдээ гү, али инаг гансадаа иимэ баглаа бэлэглэхэ хүсэл хүн бүхэндэ бии ёһотой. Улаан-Үдын Бабушкинай нэрэмжэтэ үйлсэдэхи сэсэгүүдэй магазинда гү, али түбэй дэлгүүртэ ороо haa, 1 түхэриг сэнтэй баглааһаа эхилээд, 5—6 түхэриг хүрэтэр сэнтэй баглаа худалдан абажа болоомоор. Нарциссы, геоцинты сэсэгүүд, тюльпануудай баглаа болоно бүридхэгдэхэдөө, үзэмжэ һайханаар харагдадаг.

Мүнөө үедэ үдэр бүри 200 баглаа гэхэ гү, али 4—5 мянган сэсэг худалдагдана. Нёдондо Эхэнэрнүүдэй һайндэрэй урда, долоон хоногой туршада 18 мянган түхэригэй сэсэгүүд наймаалагдаһан юм.

Гэхэһээ гадуур гвоздикын, анютки гэһэн сэсэгүүдэй үрэһэн таригдана. Мүн зунай сагта хотын үйлсэ, талмайнуудые шэмэглэхэ сэсэгүүд ургуулагдажа байнхай.

А. МОРОЗОВА,
«Горзеленстройн» управлениин инженер.

ЗҮЖЭГ ТАБИЛСАНА

Залуу режиссёр Елена Метляева Зүүн Сибириин соёлой институт дүүргэһэнэй удаа Хяагтын соёлой байшанда хүдэлхөөр ерэһэн юм. Һуралсалайнгаа үедэ мэргэжэлэй талаар практикые мүн лэ эндэ гараһан, «Һая гэрлэһэн хоёр» гэһэн зүжэг найруулан табиһан байна. Түрүүшын энэ зохёохы хүдэлмэри үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө һэн.

Мүнөө соёлой байшангай эдэбхитэд Е. А. Метляевагай хүтэлбэри доро уран зохёолшо Тендряковой «Ночь после выпуска» гэһэн зохёолые найруулжа, зүжэг болгон табиба. Хяагтын хоёрдохи дунда һургуулиин арбадахи классай һурагшад зүжэгэй гол рольнуудые наадахаар уригдаһан байна. Режиссёрынь өөрөө багша Ольга Олеговнагай роль гүйсэдхөө.

— Һургуулияа һая дүүргэжэ, саашанхи ажабайдалдаа бэеэ зэһэгшэдтэ зүжэгэй гол үйлэнь зорюулагданхай. Тиимэһээ мэргэжэлээ шэлэхэ асуудал тушаа бодомжолжо эхилһэн залуушуул энэ зүжэгтэ наадахаар хабаадуулагдаба бшуу, —гэжэ Е. А. Метляева хөөрөө һэн.

Зүжэгэй түрүүшын харалга амжалтатайгаар үнгэрөө. Уданшьегүй һургуулинуудай һурагшадай, багшанарай хүсэлөөр энэ зүжэг дахинаа харуулагдажа, зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэгдэһэн байна. Залуу үетэниие гоё һайхантай харилсуулхаар хүдэлмэри амжалтатай ябуулагдана гэжэ тобшолмоор.

С. ИЛЬИЧЕВА.

МЭДЭСЭЕЭ ҮРГЭДХЭНЭ

Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищиин комсомолшуудай нинитэ-политическэ эдэбхиеэ дээшэлүүлхын тула нилээд оролдодог юм. 178-дахи группын студентнэр энэ талаар хэһэн хүдэлмэринүүдэй дүнгүүд тухай һаяхан тоосожо, саашанхи ажал ябуулгынгаа зорилгонуудые хараалхын тула суглараба.

Энэ хэмжээ ябуулгын эхиндэ урагуу хүгжэм зэдэлжэ, уян нугархай хатар гүйсэдхэгдэбэ. Удаань хүн бүхэн соёл болбосоролойгоо, эрдэм мэдэсынгээ хэмжээе дээшэлүүлхын тула тодорхой ямар хүдэлмэри ябуулдаг тухайгаа хөөрэбэ. Нэн түрүүн группын комсорг Наталья Коногоровагай нинитэ хэрэг уялгануудаа хэр хандадаг, хубиингаа түсэбые хэр дүүргэдэг тухай бултадаа зүбшэн хэлсэбэ. Тиихэдэ комсорг нилээд ашагтай мэдээсэл хэһэн, эдэбхи ехэтэй гэжэ тэмдэглэгдэхэһээ гадна, тэрэнэй хүдэлмэриндэ ушардаг дутуу дундануудые заагдаба. Коногоровагай хүдэлмэридэ бүхэдэнь «эрэлтэй» гэһэн сэгнэлтэ үгтэхэ ёһотой гэжэ сугларгашадай олонхинь хэлэбэ, нанилаа нэгэдэһэн байна. Удаань группа соогоо соёлой-нинитын хүдэлмэриин түлөө харюусалгата Татьяна Мацинина Ленинскэ зачёдой дүнгүүдэй мүн лэ эрхимлэгшын тоодо оролсоо.

Мүнөө жэл тус группын студентнэр училищиин дүүргэхэ юм. Тиимэһээ тэдэнэр нинит-политическэ эдэбхеэ дээшэлүүлхын түлөө саашадаа бүри эршэмтэйгээр оролдохо зэргэтэй бшуу. Эдэнэр ерээдүйдөө мэргэжэлэйнгээ практика гарахаар бэлэн эдэнэхэй. Тиихэдэ КПСС-эй XXVI съездын материалнуудые олоной дунда олиулан дэлгэрүүлхэ талаар, уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэхэ юм.

И. РАДИКАЛЬЦЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нинитэ-политическэ аттестацины үедэ. Авторай фото.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ АЯНШАЛХАНЬ

Үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ, социалис мүрысөөндэ илагшадта түрэл орон соогуураа, мүн хилын саагуурыше аяншалхаар арга боломжо олгогдодог. Мүнөө жэл районоймнай ажалшад олон оной гүрэнүүдээр ябаха ёһотой. Нэн түрүүн Монголой Арадай Республикаар аяншалагшад Сүхэ-Баатар, Дархан, Улаан-Баатар хотонуудай ажабайдалтай танилсаха. Май—июнь һарануудта Польшын Арадай Республикаар, ГДР-ээр аяншалга эмхидхэгдэхэ.

Зунай һарануудта Румыниин газар дайдаар аяншалжа, Бухарест, Костинешти, Галац хотонуудай түүхын дурасхаалта газарнуудые хужарлан хараха боломоор. Мүн лэ Чехословаки ошохо бүлэгтэ районоймнай ажалшадай түлөөлэгшэд оролсохо юм. Португали, Испаняар аяншалхадаа, хари гүрэнүүдэй хүн зоной ёһо заншалнууд, ажабайдалайнь онсо шэнжэ тухай олон юумэ мэдэжэ абамаар.

Залуу малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илагшад Болгариин нислэл хотоор, мүн бусад шье хото һууринуудаар аяншална.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, мүнөө жэлэй аяншалгануудай ябадал адли һонирхолтой байха. Хилын саанахи гүрэнүүдэй социальна [...]гуулга тухай мэдэсэ үргэдхэгдэхэһөө гадна, тэндэхи хүн зоной ажаһуудалые совет арадай ажабайдалтай сасуулжа үзэхэдэ һонирхолтой байха бшуу.

Г. ОЧИРОВ.

ОЛОНОЙ ҮЗЭМЖЭДЭ

«Ленинскэ комсомол — КПСС-эй XXVI съездэдэ» гэһэн залуушуулай научно-техническэ уран бүтээлэй выставкэ СССР-эй арадай ажахын түйлалтануудай выставкэдэ нээгдэбэ. Залуу хүдэлмэришэдэй, таряашадай, һурагшадай ба студентнэрэй зохёохы бэлиг шадабариие гэршэлһэн түс выставкэдэ элдэб прибор болон механизмууд, уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудай үндэһөөр бүтээгдэһэн техническэ олон бүтээлнүүд табигданхай.

Экспонадуудаа табиһан эмхи зургаанууд соохоо Зүүн Сибириин технологическа институдай комсомолшууд ба залуушуулай түйлалтанууд анхарал татана. Институдай партийна ба комсомолой организацинууд, дүй дүршэл ехэтэй, ульһа залитай багшанар залуушуулай ажал ябуулга шадамар бэрхээр эмхидхэдэг гэжэ ойлгомоор. Мүн шэнэ техникэ ба технологи, механизаци болон автоматизациин зүйлнүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ асуудалнууд эндэ шухала дээрэ тоологдодог юм байна. Урасхал үһые нефтиин үлэгдэлнүүдһээ сэбэрлэхын тула зохёогдон бүтээгдэһэн түхеэрэлгэнүүд ашаг үрэтэйгөөр хүдэлгэгдэдэг гэжэ тэмдэглэгдэнхэй.

Л. АЛЕНКИН.
Москва хото.

ШЭНЭ МАГАЗИН НЭЭГДЭБЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ Захаамиинай Хамниин совхоздо барилга ехээр хэгдэнэ. Соёл-үйлэдбэриин байшангууд, байрын гэрнүүд олоор баригдаа. Тэрэшэлэн совхозоймнай түб тосхондо шэнэ магазин баригдажа, һаяхана ашаглалгада үгтэбэ. Магазинай байшан хоёр таһалгатай, зосоогоо һаруул, арюун сэбэр.

Магазинай тагууд дээгүүр эд бараан, эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүд табяатай байдаг. Тэндэ орогшод хэрэгтэй юумэеэ өөрынгөө дураар шэлэн абана.

С. ЦЫБЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Бүримүһэн дэмжэгдэбэ

Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай профсоюзай организациин түлөөлэгшэд байгаалида ленинскэ ёһоор хандаха, баялигыень арьбадхаха тушаа үүсхэл гаргаба. Тиин энээн тушаа түсхай хандалга баталан абажа, республикын профсоюзуудай бүхы гэшүүдтэ энэ хандалгаяа зорюулоа.

Ороноймнай саашанхи экономическа ба социальна хүгжэлтые хараалһан КПСС-эй ЦК-гай проект дотор оршон тойронхи байгаали аршалха, арюун байлгаха гэжэ тон шухала гэжэ тэмдэглэгдэнхэй. Хүн бүхэндэмнай элүүр энхые, гоё һайханай мэдэрэлые бэлэглэдэг байгаалиин баялиг ашаглахаһаа гадна, баялигыень хамгаалхын түлөө тэмсэхэ гээшэ олониитын уялга мүн гэжэ хандалга дотор тодорхойлогдонхой.

Тиимэһээл комбинадай профсоюзай организациин гэшүүд КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ зорюулан байгаалида ленинскэ ёһоор хандаха талаар мүрысөө дэгэрүүлхэ гэжэ шиидэ. Тиихэдээ профсоюзай гэшүүн бүхэн байгаали хамгаалгын бүлгэмэй гэшүүндэ абтаха, профсоюзай цеховой комитедүүдэй хүдэлмэри эдэбхижүүлэгдэхэ ёһотой. Үйлэдбэриие нарижуулан һанаруулгада, уһа зүбөөр хэрэглэлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаха юм. Профсоюзай гэшүүн бүхэн түрэл [...] тоёо болобосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха хүдэлмэридэ хабаадалсаха зэргэтэй. Байгаали хамгаалха талаар штатнабэшэ таһаг комбинадта байгуулагдахаар хараалагдаба.

Комбинадай профсоюзай эдэбхитэдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталан абтаһан энэ хандалга профсоюзуудай областной советэй президиумэй, байгаали хамгаалгын бүлгэмэй республиканска соведэй зүгһөө бүрин мүһэн дэмжэгдэбэ.

Манай корр.

ҺУРАГШАДТА ТУҺАЛНА

Таксимо һууринда байрын шэнэ гэрнүүд бодхоогдоно, энэ шадар Байгал-Амарай түмэр замай барилга үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдана. Энэ ехэ хүдэлмэридэ ганса үйлэдбэриин коллективүүд хабаадалсадаг бэшэ, мүн нютагай дунда һургуулиин һурагшад хубитаяа оруулалсадаг юм. «Комсомолец Бурятии» гэһэн отрядай гэшүүд һурагшадай ажал хүдэлмэрез эрхилхэ хэрэгтэ туһалалсадаг.

Эдэнэрэй үүсхэлээр һурагшадай үйлэдбэриин бригада байгуулагдаһан. Тус бригадые ажалай залуу багша Анатолий Марков хүтэлбэрилдэг. 8-дахи классай һурагша Евгений Колесов бригадираар томилогдожо, даалгагдаһан уялгануудаа шадамар бэрхээр дүүргэдэг. Эдэмнай гол түлэб ямар ажал хэнэб гэхэдэ, мебель заһабаридаг, номуудые табиха тагуудые дархалдаг, гэр тойрон, үйлэдбэридэшье хэрэгтэй бусад жэжэ бужа зүйлнүүдые бүтээдэг юм. Һургуулияа шэмэглэн гоёожо, элдэб планшедүүдые бэлдэһэн, сэсэгүүдые һуулгаһан, лабораторинуудта тусхай түхеэрэлгэнүүдые тодхоһон байна.

Түрүүшээр үхибүүдэй дүй дүршэлэй багадабашье, үдэр бүриин оролдолгын ашаар эдэнэрнай нилээд шадабаритай болоо. Һурагшад Женя Хитров, Олег Иванов, Эдик Сидоров гэгшэд хүдэлмэридөө онсо шалгардаг. Шефүүдынь болохо бамовецууд Михаил Кокорин, Наталья Мечик, Дмитрий Бальжинов, Алексей Хороших болон, бусадшье бүхы сүлөө сагаа спортивна хэмжээ ябуулгануудые, уран һайханай концертнүүдые бэлдэлгэдэ зорюулдаг, энэ хэрэгтэ эдиршүүлые хабаадуулна.

А. ГОМБОЕВ.
Баунтын район.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 15-һаа 22 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.45—«Будильник». 10.15—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 11.15—«Элүүр энхэ байлга». 12.00—«Үглөөнэй почто»—хүгжэмтэ программа. 12.30—«Королева риска»—эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 12.40—«Хүдөөгэй час». 13.40—«Хүгжэмтэ киоск». 14.10—А. Тур. «Лунная соната». Москвагай М. Н. Ермоловагай нэрэмжэтэ театрай фильм-зүжэг. 16.30 «Соль земли американской»—телевизионно баримтата фильм. 17.30—Спортын программа: 1. Конькигаар урилдаагаар дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. Ослоһоо дамжуулга. 2. Бүмбэгэтэй хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финлянди — СССР (2-дохи тайм) Хабаровскһаа дамжуулга. 18.45—«Арадай аялганууд». 19.00—Уласхоорондын һонин. 19.45—Мульт фильм. 20.00—«Ветеранууд, таанадта» — хүгжэмтэ программа. 21.00—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 22.00—«Время». 22.35—«Хүхюун хүбүүн». Залуушуулда зорюулагдаһан программа. 23.50—Шэнэ һонин.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 16

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Онтохондо айлшаар». «Лоскутик и облако» — мультфильм. 11.15 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 17.00 — Эдир техникүүдтэ. «Мэдэ, шада». 17.45 — «Арадай аялга».

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Танай һонирходог юумэн» (13.02.81 оной дамжуулга дабталга). 18.30 — Шэнэ һонин. 18.40 — «Спортын һонин». 18.50 — «Проект зүбшэн хэлсэнэбди» гэжэ циклһээ дамжуулга.

Москва. 19.15 — «Манай сэсэрлиг». 19.45 — «Түрүүшын үбэл» мультфильм. 20.00 — «Магниткаһаа Амар хүрэтэр...» Совет композиторнуудай дуунууд. 20.25—**«Табан жэл ба коллектив».** 20.55 — «Карл Маркс. Залуу наһандаа» — уран һайханай фильм. (4-дэхи сери). 22.00 — «Время». 22.35— ЦТ, ВР-гэй ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 23.55 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 18.00 — Телестадион. 18.30 — Социалис Ажалай Герой Р. З. Литмантэй «Орлёнок» телестудиин юнкорнуудай уулзалга.

Улаан-Үдэ. 19.15 — Соносхолнууд. 19.25 — «Буряадай оперын театрай солистнууд дуулана». 19.35—«Отблески зарниц» — түймэр саралга тухай баримтата фильм. 10.25 — «Урданай маршнууд, вальснууд» — фильм-концерт.

ВТОРНИК, 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Карл Маркс. Залуу наһандаа» (4-дэхи сери). 11.10—«Д. Шостаковичой гурбан прелюди». 11.20 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.20 — Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Экран» гэжэ творческо нэгэдэлэй баримтата фильмүүд харуулагдаха. 16.45 — **«Партбилет тушаа үгэ».**

Улаан-Үдэ. 17.30 —«Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар). 18.00 — **«КПСС-эй XXVI съездын делегадууд тухай хөөрэнэбди».**

Москва. 18.20 — **«Ажабайдалай харгы дээрэ».** Москва хотын ПТУ-нуудай һурагшанар ба ПТУ дүүргэгшэдэй үдэшэ. 19.30 — «Зураг бүхэндэ — наран!» 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Ород арадай дуун зэдэлнэ».

Улаан-Үдэ. 20.15 —**«Ерээдүйн хараа түсэбүүд»** — (1-дэхи дамжуулга). 20.45 — **«Зүүн Сибирь» — киножурнал.**

Москва. 20.55 — «Карл Маркс. Залуу наһандаа» (5-дахи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «Уран зохёолшо М. Алексеевтэй уулзалга». 00.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.00 — «П. И. Чайковскиин баледүүдһээ вальснууд». 17.50 — «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 18.20 — Соносхолнууд. 18.30 — Үхибүүдтэ — «Войди в свой лес». 18.50 — Түрүү дүй дүршэл тухай кино-мэдээсэл. 19.20 — «Зуун жэлнүүдтэй сасуулагдаха жэлнүүд».

Москва. 20.15 — «Баатаршалга» — телеальманах.

СРЕДА, 18

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Карл Маркс. Залуу наһандаа». (5-дахи сери). 11.20 — СССР-эй арадай артист Ю. Гуляевай концерт. 12.20 — Шэнэ һонин. 15.25. — Дамжуулгын программа. 15.30— Шэнэ һонин. 15.50 — **«Шинии ажал хүдэлмэри — шинии үндэр түйлалта»** — кинопрограмма. 16.50 — «Революционно плакат».

Улаан-Үдэ. 17.20 — Һурагшанарта — «Светофор».

Москва. 17.50 — **КПСС-эй XXVI съездын делегат, Социалис Ажалай Герой, «Черноморгибстрой» трестын бригадир И. А. Палий тухай очерк.**

Улаан-Үдэ. 18.05 —«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.30 — «Бидэнэр БАМ баринабди».

Улаан-Үдэ. 19.00 — **«Проект зүбшэн хэлсэнэбдн»** гэһэн циклһээ дамжуулга.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — **«Искусствын ба ажалай харилсаа холбоон».** Литература болон искусствын Хэжэнгын райондо болоһон үдэрнүүд. (буряадаар). 20.30 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 20.40 — «Хабарые угтуулан». Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ хэрэгтэй шэнэ номуудай шэнжэлэл.

Москва. 20.55 — «Карл Маркс. Залуу наһандаа» (6 дахи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — СССР-эй арадай артист Д. Гнатюгай концерт. 23.30 — Хоккей. «Динамо» (Рига) — ЦСКА. Забһарлалгын үедэ — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.20 — «Объектив».

Улаан-Үдэ. 17.50—«Дуун—минии хуби заяан»—концерт.

Москва. 18.05 — ЦТ, ВР-гэй ород дуунуудай академическэ хоорой концерт.

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнуудта». 18.50 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал.

Москва. 19.00 — «Горнистнар, дохёогоо үгыт». 19.30 — «Хүхюу ногохонууд».

Москва. 20.00 — «Эрдэм наукын байдал». СССР-эй Наукануудай академи.

ЧЕТВЕРГ, 19

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Карл Маркс. Залуу наһандаа». (6-дахи сери). 11.10 — Уласхоорондын конкурснуудай лауреадууд. З. Шихмурзаева (скрипкэ) А. Гарин (гитара) хоёр наадаха. 11.20— «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.20 — «Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Сибирь ба Алас-Дурна хизаарта» — кинопрограмма. 16.25 —«Лениһээ һургаал абаха».

Улаан-Үдэ. 17.10 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 17.25 — «Байгал» мэдээсэлэй программа. 17.55 —«Адреснай: ТВ». 18.10— «Элдэб үеын дуунууд» — концерт. 18.25 — **«КПСС-эй XXVI съездын делегадууд тухай хөөрэнэбди».**

Москва. 18.45—«Гансаал нэгэ эрхэ». КПСС-эй XXVI съездын делегадууд—Генеральна конструктор О. К. Антонов, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой Г. Т. Береговой, БАМ-ай начальник К. В. Мохортов гэгшэдэй хабаадалгатай баримтата фильм. 19.45— **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».** 20.00 — «Холо, ойрын дуунууд». 20.45—Уран зохёолшо С. Сартаковой үгэ хэлэлгэ. 20.45 — «Карл Маркс. Залуу наһандаа». (7-дохи сери). 22.00—«Время». 22.35—«Баримтата экран». 23.50 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.10 — «Шатарай һургуули». 17.40—«Түрэл байгаали». 18.00—«Орлёнок». телестудиин концертын зал.

Улаан-Үдэ. 18.45—«Мореплавание Солнышка» — мультфильм. 19.05—Соносхолнууд. 19.15 — Хүгжэм. 20.05 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 20.15— «Витражи». Залуушуулда зорюулагдаһан Ихадай телестудиин программа.

ПЯТНИЦА, 20

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 10.05 —«Карл Маркс. Залуу наһандаа». (7-дохи сери). 11.20—«Арадай оюун бэлиг»—баримтата фильм. 12.20—Шэнэ һонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Свердловско киностудиин эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 16.30 — «Горизонт».

Улаан-Үдэ. 17.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.00 — **«КПСС-эй XXVI съездын делегадууд тухай хөөрэнэбди».**

Москва. 18.20 —Үхибүүдтэ. «От семи до двенадцати»—фильм. 19.35 —«Жэлэй 4 саг» — мультфильм. 19.45 — **«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 22.00 —«КПСС-эй XXVI съездые угтуулан».** РСФСР-тэ зорюулагдаһан дамжуулга. «Сагые ахигшад» — баримтата фильм. Искусствын уран бэлигтэнэй, залуу артистнуудай концерт. 22.00 — «Время». 22.45 — «Концертын үргэлжэлэл. 23.35 — «Эрмитаж». 00.10 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».**

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.30—«Москвагай комсомолой ажал хэрэг». 18.00 — РСФСР-эй габьяата артистка О. Эрдели наадана.

Улаан-Үдэ. 18.20— Үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. «Колокольчик» гэжэ хүүгэдэй саадай үхибүүд наадаха. 18.40—«Манай айлшад». 19.10—«Эхэ ороноо магтан дууланаб»— концерт. 22.00—Буряадай АССР-эй уран зохёолшодой холбооной КПСС-эй XXVI съездэ зорюулагдаһан литературна үдэшэ.

СУББОТО, 21

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00— «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика.

Улаан-Үдэ. 10.10—**«Илагдашагүй ба үльгэр домогто».** Совет Армиин ба СССР-эй Далайн Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан дамжуулга (үнгэтэ). 11.10 — «Ералаш»— үхибүүдэй шог зугаата бүхэсоюзна киножурнал. 11.20 — **«КПСС-эй XXVI съездын делегадууд тухай хөөрэнэбди».**

Москва. 11.35 — «Илагшад». Фронтын ханилсалай клуб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад— политическэ хүдэлмэрилэгшэдэй уулзалга.

Улаан-Үдэ. 13.05— «Ханилсанабди, мүрысэнэбди» гэжэ циклһээ дамжуулга.

Москва. 13.50 — **«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».** 14.05 — **КПСС-эй XXVI съездые угтуулан. «Агууехэ номой бүлэгүүд». «Ехэ эрилтэ»** Арбадахи табан жэл тухай түгэсхэлэй фильм. 15.05 —«Ан амитадай аймаг».

Улаан-Удэ. 16.05 — Телевизор харагшадай захилаар Совет Армиин ба СССР-эй Далайн Сэрэгэй Флодой үдэртэ зорюулагдаһан концерт.

Москва. 16.50 — **Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Летуновой хөөрэлдөөн.** 17.20 —«Үнгэтэ концерт. 18.00 — Хоккей. «Крылья Советов» — «Спартак». Забһарлалгын үедэ, 19,10—«Спортлотогой» 8-дахи тираж. 20.20 — Мультфильмнүүд: «Медвежонок и тот, кто живет в речке», «Обезьяна с острова Саругасима». 20.40 — «Отклонение ноль» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.45 — Совет Армиин А. В. Александровай нэрэмжэтэ хоёр дахин Улаан Тугта дуу, хатарай академическэ ансамблиин концерт. 23.15 — Спортын һонин. 1. Боксоор СССР-эй кубогай түлөө тулалдаан. 2. Санаар уласхоорондын мүрысөөн. Эрэшүүл. 30 километртэ урилдаан. 00.40 — Шэнэ һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 10.10 — «Үхибүүдтэ ан амитад тухай». 10.40 — ЦТ, ВР-гэй симфоническа ба эстрадын хүгжэмэй оркестрэй концерт. 11.05 — «Архитектура» Гэр байрын барилга тухай.

Улаан-Удэ. 11.35—«Манай айлшан». 12.05—«Коммунистнууд түрүү зэргэдэ» —баримтата фильм.

Москва. 13.05—Уран зохёолой хөөрэлдөөн.

Улаан-Удэ. 13.50 — «Партбилет № 1» — киноочерк. 14.00—«Энэ үеын ухаан бодол, нэрэ хүндэ ба һэшхэл» — баримтата фильм. 15.10—«Ажабайдал, шамдаа дуратайб» —хүгжэмтэ фильм.

Москва. 16.05 — «Дуун хүнэй хани».

ВОСКРЕСЕНИ, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.50— Орёл хотын баянистнарай трио наадана. 10.05 — «Будильник». 10.35—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.35 «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.20 — «Үглөөнэй почто». —хүгжэмтэ дамжуулга. 12.50 — **«Хүдөөгэй час».** 13.50 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.20 — Хүнгэн атлетикээр Европын чемпионат Гренобльһоо дамжуулагдаха. 15.00 — «Горячий снег»—уран һайханай фильм. 16.40—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 17.40— «Прометей» —мультфильм. 18.00 — **Үглөөдэр — Совет Армиин ба СССР-эй Далайн Сэрэгэй Флодой үдэр.** СССР-эй Оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо Советскэ Союзай Маршал В. Г. Куликовой үгэ хэлэлгэ. 18.15— Сэрэгшэдэй захилаар концерт. 19.00—**«Уласхоорондын панорама».** 19.50—«Пора летних гроз» — уран һайханай фильм. (1, 2 дохи сери). 22.00 — «Время». 22.45—«Останкинадахи концертын студи соо искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 00.20 — Санаар уласхоорондын мүрысөөн. Эхэнэрнүүд. 20 километртэ урилдаан. 00.50 — Шэнэ һонин.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи нюурта. «Барилгын индустриальна бааза» — түрүү бэшэг. КПСС-эй XXVI съездые угтуулан. «Уялга абаа haa дүүргэ»— мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Малай үбэлжэлгэ — шанга шалгалта. «Хараалһанаа бэелүүлнэ» — Я. Николаевай статья.

Хоёрдохи нюур тематическа, Озёрный горно-шанаржуулгын комбинадай мүнөө үеын байдал ба ерээдүй.

Гурбадахи нюурта. «Ф. М. Достоевскиин түрэһэн нютагта» — Н. Глекинагай статья. «РСФСР-эй габьяата шахтер» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ «РСФСР-эй габьяата шахтер» гэһэн энгэртээ зүүхэ тэмдэг тухай. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи нюурта. Республикын нютаг нютагай һонинной дээжэ. «Нэгэ комплексэдо» — М. Марковагай статья. Телевидениин долоон хоногой программа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

ЗАНШАЛТА[…] УУЛЗАЛГА

«Һургуулиин жэлнүүд» гэһэн урагуу дуунай аялга […] дэлжэ, уригдаһан айлшад […] хойно хойноһоо суглар[…] эхилбэ. Энэ хадаа Бэшүү[…] 2-дохи дунда һургуулиие […] ондоо үе сагта дүүргэгшэ[…] заншалта уулзалга эмхид[…] дэбэ.

Нэн түрүүн һургуулиин […] ректор Г. М. Белых үдэ[…] нээжэ, холо ойроһоо ер[…] айлшадаа үнэн зүрхэнһөө […] шалба. Удаань XXI партс[…] оын нэрэмжэтэ колхозой […] лоошон Ф. В. Куприяно[…] үгэ үгэтэбэ. Тэрэ һуралсал[…] гаа үеые дурсан һанажа, […] һураһан нүхэд тухайгаа, […] чажа мэргэжэлээ шэлэһэ[…] хайгаа хөөрэбэ. Тиихэ зү[…] 10-дахи классай һурагш[…] хандажа, нютагтаа үлэжэ, […] лоошоной, механизаторай […] гэжэлээр хүдэлхыень урял[…] Хүүгэдэй саадай хүмүү[…] лэгшэ М. М. Иванова, Эр[…] гэй гүрэнэй университ[…] студентка А. М. Перелыг[…] Эрхүүгэй багшанарай ин[…] тудай студентка Н. Ф. С[…] нёва гэгшэд удаа дараа[…] үгэ хэлэхэдээ, түрэһэн ню[…] түрэл һургуулияа март[…] сэогүйбди гэһэн гол бодо[…] элирхэйлһэн байна.

Хэжэ байһан ажал хэрэ[…] ралсал тухайгаа нюулта […] тэгүй хөөрэлдөөн удаан […] лоо. Концерт нааданшье […] бигдаа. «Балагуры» гэһэн […] хүгжэмэй ансамбль сугла[…] шадта илангияа һайшаа[…]

А. ТИМОФЕЕВА.

САГАЙ УЛАРИ[…]

Февралиин 15—[…] үдэрнүүдтэ үүлэтэйшэ[…] ха. Зарим нютагуудта […] ханаар саһан орохо. […] хойноһоо секундын […] метр хүсэтэйгөөр һал[…] һүниндөө 21—26, зарим […] онуудта 32 градус […] байха. Тиихэдэ Баунтын […] ондо һүниндөө 33—3[…] төө 11—16 градус […] хүйтэн байхаар хүлээ[…]

Зарим районуудта […] дүс хүйтэн болохо […] Улаан-Үдын метеостан[…] дээсэнэ.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕ[…]

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД. ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21 информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-033342. Заказ № 39. Индекс […]